

Plean Teanga Mhúscraí
Aguisín I – Na Moltaí

Aguisín I - Na Moltaí

1. Eagraíochtaí Pobail & Clubanna Áisiúla / Local Committees & Clubs	Lth. 203
2. Daltaí Iarbhunscoile – Secondary School Students
Coláiste Ghobnatan, Baile Bhúirne
Scoil Mhuire, Béal Átha'n Ghaorthaidh	Lth. 213
3. Daltaí Bunscoile Mhúscraí – National School Students

Scoil Abán Naofa, Baile Bhúirne
Scoil Chúil Aodha-Barr d'Inse
Scoil Fhionnbarra, Béal Átha'n Ghaorthaidh
Scoil Lachtaín Naofa, Cill na Martra
Scoil Réidh na nDoirí | Lth. 224 |
| 4. Tuismitheoirí / Caomhnóirí – Parents / Guardians | Lth. 233 |
| 5. Tuismitheoirí Lapadáin & Naíonraí
/ Parents of Toddlers & Preschool Children | Lth. 242 |
| 6. Ceistneoir Comónta – General Questionnaire | Lth. 246 |

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

1. EAGRAÍOCHTAÍ POBAIL / COMMUNITY ORGANISATIONS

MOLTAÍ TUGTHA AR AN NGUTHÁN / SUGGESTIONS GIVEN OVER THE PHONE (120 glaoch gutháin)

- Meitheal Áisitheoirí Áitiúla le scileanna ar leith acu (Meitheal of Local Facilitators with specific skills).
- Tacaíocht do dhaoine nua-isteach (Support for people who move into the area).
- Tacaíocht do thuismitheoirí – acmhainní (Support for parents – resources).
- Lógó do cheantar Mhúscraí - aiteann b'fhéidir (A logo for Gaeltacht Mhúscraí – perhaps gorse).
- Straitéis turasóireachta a fhorbairt do Mhúscraí (Develop a tourism strategy for Múscraí).
- Go láidreofaí áit na Gaeilge sna féilte & imeachtaí pobail ar fad (Promote Irish during all local events/ festivals).
- Comharthaíocht – Gaeltacht - ‘Labhraítear Gaeilge Anseo’ (Signage – Gaeltacht ‘Irish Spoken Here’).
- Na Coláistí Samhraidh a threisiú – Béal Átha’n Ghaorthaidh & Baile Bhúirne (Support & strengthen local Coláistí Samhraidh).
- Suíomh idirlín lárnach do Ghaeltacht Mhúscraí (Central website for Múscraí Gaeltacht).
- ‘Mol’ oifige ar ardchaighdeán a fhorbairt (Develop a high quality office ‘hub’) – m.sh Macroom E-park

EILE

- Ba cheart go mbeadh ceardlanna in-tí bunaithe ar an gcomhrá agus iad spráúil (In-house workshops should be conversational and fun)
- Ba cheart duine a thraenáil chun ceardlanna a reáchtáil – amhránaíocht, rince, Gaeilge do Mhúscraí ar fad (Train someone to run workshops - singing, dancing, Gaeilge for all of Múscraí).
- Ní mór go mbeadh ardchaighdeán leathanbhanda ar fáil ar fud na Gaeltachta (High quality broadband must be made available throughout the Gaeltacht).
- Ba cheart go mbeadh gach comharthaíocht agus ábhar clóite le haghaidh úsáide sa Ghaeltacht dhátheangach (All signage and printed material created for specific use in the Gaeltacht should be bilingual). Cosúil le Gaillimh le Gaeilge
- Teastaíonn níos mó chomharthaí dátheangacha (More bilingual signage is wanted).
- Cabhair le polasaí teanga a chur le chéile do na grúpaí seo ar fad (To assist all these groups to develop language policies).
- Iarracht a dhéanamh Gaeilge a labhairt má labhraíonn duine Gaeilge leat - foghlaimoírí & muintir áitiúla (Make an effort to use Irish if Irish is spoken to you – learners & locals).

MOLTAÍ Ó NA CEARLDANNA / SUGGESTIONS FROM WORKSHOPS

Ceist 1 - Cad iad na háiseanna pobail atá in easnamh i do shráidbhaile?

Ceist 2 - Cad iad na moltaí a bheadh agat i dtaobh daoine a spreagadh chun Gaeilge a úsáid níos minicí sa phobal?

Ceist 3 – Cad é bhur ‘bhFÍS’ do cheantar Mhúscraí ?

CILL NA MARTRA - 06.12.17

CEIST 1 – ÁISEANNA

- Ionad Cúram Leanaí tar éis scoile x 2.
- Spóirt a imirt & Gaeilge a labhairt.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Suíomh idirlín a thabharfadh eolas ar cad atá ar siúl ó thaobh Cultúir & Gaeilge x 2.
- Clár Fógraí (Notice Board) i lár an bhaile.
- Páirc súgartha.
- Slí siúlóide.

CEIST 2 – GAEILGE

- Gníomhaíochtaí spóirt & cultúrtha a mhealladh chun Gaeilge a úsáid níos mó.
- Ciorcal Comhrá (& iarracht a dhéanamh 20's a mhealladh – daltaí ollscoile s.rl.) x 3.
- Pionna nó rud éigin le cur in iúl go bhfuil daoine sásta Gaeilge a labhairt
- Comharthaí do chairr (greamaitheoirí), sna siopaí s.rl. – Fáinne nó suaitheantas 'ciaróg x 2' ionas go mbeadh a fhios ag daoine go bhfuil Gaeilge acu (ór) x 2.
- Fógraí 'Gaeilge anseo' go forleathan.
- Ranganna Ceoil – níos fearr – dírithe ar uirlis amháin. Aisling Gheal.
- Ranganna do dhaoine fásta – aos oideachas trí Ghaeilge.
- Aifreann as Gaeilge – ó am go chéile – uair sa mhí.
- Bunchlub & Club Óige.
- Ambasadóirí (Ambassadors) – Christina Desmond, Noel O' Leary, Buaiteoir Cailín Gaelach.
- Tacaíocht do thuismitheoirí le Gaeilge (obair bhaile s.rl.).
- Ranganna ar siúl ag an am céanna leis an Naíonra.
- Liosta daoine a bheadh sásta cúram leanaí a dhéanamh le Gaeilge – cé acu in áis pobal nó sa bhaile.

CEIST 3 – FÍS

- Níos mó meas ar an gcultúr – go háirithe i measc na n-óg.
- Níos mó Gaeilge á labhairt.
- Níos mó daoine fásta ag labhairt Gaeilge le páistí.
- Go mbeimis fós mar Ghaeltacht agus neartaithe faoi 2025.
- Múscraí a réiteach amach mar cheantar cuairteoireachta cultúrtha – do choláistí, lucht ollscoile, daltaí ó thar lear.
- Go mbeadh méadú ar líon na ndaoine sa cheantar a bhaineann úsáid as an méid Gaeilge atá acu.

BÉAL ÁTHA'N GHAORTHAIDH – 07.12.16

CEIST 1 –ÁISEANNA

- Coláiste na Mumhan – a choimeád oscailte i rith na bliana ar fad, crut níos fearr a chur ar an áit & úsáid níos mó a bhaint as & níos mó ag muintir na háite.
- Linn snámha a athchóiriú agus a bheith oscailte.
- Áit shóisialta a bheith ar fáil do mhuintir na háite.
- Café / bialann – do dhaoine óg agus aosta – b'fhéidir Cuan Barra / Áras/ Col. na Mumhan x 2.
- Stáisiún peitрил x 2.
- Leabharlann le Gaeilge & leabhair Ghaeilge.
- Comharthaí gur féidir Gaeilge a labhairt.
- Suíomh idirlín (Website) lárnach.
- Bothán na bhFear & Bothán na mBan (Men's Shed & Women's Shed).
- Cartlann / Músaem (Archive / Museum).
- Slí siúlóide gur féidir dul ag siúl ann ar nós Slí Bhriain i mBaile Mhúirne agus an siúlóid phobail i gCluain Droichead (san oíche) x 3.
- Suíomh sóisialta do dhaoine óga.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Bia sa tigh tábhairne.
- Níos mó fostaíochta go háitiúil – na foirgnimh folamha a úsáid / a líonadh.
- AstroTurf.
- Tuillte – Córas séarachais.
- Áit le bualadh in ionad tithe tábhairne.
- Lóistín - Níl lóistín ar fáil.
- Dífhibrilleoirí (Defibrillators) nua & cúrsa a dhéanamh arís.

CEIST 2 –GAEILGE

- Duine fostaithe chun féilte / imeachtaí a reáchtáil.
- Aifreann trí Ghaeilge.
- Seisiún ceoil / céilí go míosúil seachas tigh tábhairne (do gach aois grúpa) x 2.
- Ranganna rince seit.
- Na grúpaí áitiúla a spreagadh Gaeilge a labhairt.
- Drámaíocht as Gaeilge – bhíodh sé an-láidir anseo & b'fhéidir go gcabhróidh sé le chur chun cinn na Gaeilge arís.
- Oíche Ghaeilge sna tithe tábhairne.
- Seanfhocail áitiúla a bhailiú.
- Greamaitheoirí (Stickers) do gach teaghlach 'Gaeilge & Fáilte' & don ghluaisteán 'Gaeilge agam'.
- Ciorcal comhrá uair sa mhí.
- Laethanta randamacha (random) a roghnú mar 'Lá na Gaeilge', m.sh. Dé Domhnaigh tar éis Aifrinn ó am go chéile & é a fhógairt.
- Seans a thabhairt do pháistí áitiúla amhráin cháiliúla a aistriú go Gaeilge & é a chanadh m.sh. Coláiste Lurgan (tá ceoltóirí againn ach seans a thabhairt dóibh).
- Airgead - €100 nó £10 a cur ar fáil arís x 2.
- Brat scoile.
- Daltaí a mhealladh go dtí an scoil ó Inse Geimhleach & Beantraí – bus saor?
- Ranganna Gaeilge
- Ranganna & Ciorcal comhrá.
- Imeachtaí sóisialta as Gaeilge, cártaí sa tigh tábhairne, rince.
- Toastmasters as Gaeilge.
- Comharthaí 'Gaeilge Anseo' go háitiúil & leathnú amach go dtí na sráidbhailte cóngaracha Inse Geimhleach / An Chaolchoill.
- Cabhrú le coistí / grúpaí an Ghaeilge a úsáid agus cá chur chun cinn níos mó.
- Coinníoll teanga a chur ar chomhlachtaí an cheantair ionas go ndéanfaidís iarracht níos mó i leith na Gaeilge.
- Níos mó imeachtaí le linn Seachtain na Gaeilge go náisiúnta & b'fhéidir Seachtain na Gaeilge / Deireadh Seachtain na Gaeilge áitiúil a eagrú uair sa mhí x 2.
- Ceardlanna ar Facebook & Snapchat trí Ghaeilge.
- Duais gach seachtain don pháiste a labhraíonn an méid is mó Gaeilge sa siopa – d'fhéadfaí é a dhéanamh sna tithe tábhairne do dhaoine fásta.
- Dhá phobal – Gaeilge & Nach bhfuil suim acu.
- Lógó do Ghaeltacht Mhúscraí – aiteann?
- Aip (App) Gaeltacht Mhúscraí – a chur le chéile – www.activeme.ie le gach uile sórt faoin Ghaeltacht agus oidhreacht Mhúscraí.
- Rás Mhúscraí a bhunú idir na bailte.
- Sna hóstáin – cúrsaí Gaeilge a rith sna hóstáin. Siúlóidí sa cheantar as Gaeilge. Deireadh seachtainí le labhairt Gaeilge agus rince Gaelach Timmy the Brit, Biachlár Gaeilge. Foclóir simplí do thurasóirí. Arís faoin téarma – úsáid cúpla focal.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Comharthaí ar na príomhbhóithre le téarmaí éagsúla Gaelach le ‘Dia Dhuit – Hello – Úsáid cúpla focal.’ Treoir i ngach baile le heolas faoin nGaeltacht agus eolas faoi na bailte eile.
- Corn Ghlór na nGael.
- Leabhair as Gaeilge saor in aisce.
- Gaeilge na háite a spreagadh / a chur chun cinn in ionad Gaeilge oifigiúil.
- Aipeanna (Apps) as Gaeilge do leanaí óga / cluichí.
- Oíche shóisialta sa tigh tábhairne.
- Féilte áitiúla a eagrú.
- Cúntóir teanga do thuismitheoirí.
- Beannú as Gaeilge i gcónaí.
- Ciorcal Comhrá cosúil le club leabhar (book club) i dtithe príobháideacha.
- Fógraíocht faoi RnG go háitiúil – m.sh. Saol ó Dheas 12-11.n.
- Clubanna s.rl..... moladh do eagraitheoirí go léir an Ghaeilge atá acu a úsáid.
- Club Óige.
- Margadh na bhfeirmeoirí (Farmers market) – uair sa mhí.
- Tinder as Gaeilge ag an áit.
- Toastmasters as Gaeilge chun muinín a láidriú.

RÉIDH NA NDOIRÍ – 08.12.16

CEIST 1&2

- Ionad Spóirt do Cheantar Mhúscraí – raonta reatha (tracks), AstroTurf, halla mór, café, pinniúr liathróid láimhe (hand ball alley).
- Astro Turf x 2.
- Ionad Cúram Leanáí – ag freastal ar pháistí níos óige agus páistí tar éis scoile (would cater for younger and afterschool children) x 2.
- Siúlóid – raonta rothaíochta ó gach sráidbhaile chun Gaeltacht Mhúscraí a nascadh trí Réidh na nDoirí (Walk – cycle lanes from each village to connect Múscraí Gaeltacht via Réidh na nDoirí).
- Comharthaí bóthair ar an 3 bhóthar i dtreo na scoile le hathphéinteáil agus caithfear soilse nua a chur in áit na soilse in aice leis an Ionad Áise (Road signs painted on 3 roads approaching school and flashing lights near Ionad Áise need to be replaced).
- 4xTionscnaimh a chur sna hionaid atá ag an Údarás - Mullach na Réidh – 16 acra – cumhacht 3 pas & Gort an Imill – áit ina raibh na muisiriúin (Industry to be put in the commercial sites owned by Údarás na Gaeltachta, Mícheál Creedon etc. – Mullach na Réidh – 16 acres – 3 phase power & Gort an Imill – where the mushrooms were).
- Clós súgartha le cur san Ionad Áise nó in áit eile (Playground to be put in the Ionad Áise or other area yard) x 2.
- Áis tigh tábhairne / café chun freastal ar mhuintir na háite idir óg agus aosta araon agus turasóirí & mór go leor le húsáid mar halla (Pub / caifé facility to cater for locals of all ages and tourists & large enough to be used as a hall).
- Bolscaireacht chun iachall a chur ar dhaoine úsáid a bhaint as na hoifigí an phoist agus siopaí áitiúla gach lá/seachtain (Ask people to please use their local post offices and shops to do business daily/weekly) x 3.
- Ranganna a chur ar siúl san Ionad Áise anseo i Réidh na nDoirí – suíomh iontach isea é x 2.
- Lárionad tithíochta sóisialta do dhaoine aosta (Social housing centre for elderly).
- Lárionad turasóireachta le gníomhaíochtaí ar nós rince, ceol, comhrá Gaeilge (Tourism centre with activities including dancing, ceol, Irish conversation).
- Cabhair a thabhairt chun B&Bs & gnóthaí eile a bhunú.

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

- Athchóiriú a dhéanamh ar Childers Cottage le húsáid mar lárionad cultúrtha (Possibly renovate Childers Cottage to be used as a cultural centre).
- Tacaíocht do dhaoine scothaosta (Support the elderly).
- Cártaí (Cards) as Gaeilge.
- Tacaíocht don bhunscoil i Réidh na nDoirí.
- Slí siúlóide le soilse – cosáin (footpaths) idir na háiseanna, séipéal – Ionad Áise – scoil – Oifig an Phoist.
- Ionad Áise – moil (hubs) – oifigí – ranganna.
- Campaí Samhraidh – go háirithe do leanaí 4-6 bliana d’aois (mar go dtosnaíonn formhór na gcampaí ag aois 6).
- Turasóireacht – Tobar Naomh Lachtaín – Léarscáil – áiteanna i Múscraí – Feasacht bhróisiúir (Brochure awareness) – lóistín, léarscáil, slite siúlóide, grianghraif.
- Duine fostaithe san Ionad Áise chun cúrsaí a eagrú s.rl.
- Grúpa Tuismitheoirí & Lapadán (Parent & Toddler group) – tacaíocht ó thaobh amhráin a mhúineadh do na máithreacha nua a thagann isteach. Eagla go mbeidh bearna ann toisc go bhfuil daoine a bhí ag teacht le blianta ag críochnú suas – daoine nua gan Ghaeilge.
- Ciorcal Comhrá – spreagadh éigin chun daoine a mhealladh isteach – club leabhar, cniotáil, ealaín (‘make and do’ do dhaoine fásta).
- Tráth na gCeist idir na 5 bunscoileanna go bliantúil.
- Nasc a chruthú idir na 5 bunscoileanna trí chomórtais / ranganna.
- Comharthaí ‘Gaeilge anseo’ – comharthaí níos séimhe, in ionad a thabhairt le tuiscint go gcaithfear Gaeilge a labhairt anseo ba cheart rud éigin eile a úsáid ar nós ‘Úsáid pé Gaeilge atá agat’ (Signage - more gentle signs rather than giving the idea that you must speak Irish here they should say something like ‘Use what you can’).

CÚIL AODHA – 13.12.16

CEIST 1 – ÁISEANNA

- Siopa – go háirithe tar éis Aifrin x 4.
- Páirc spóirt x 2.
- Athchóiriú ar na seomraí ranga (Pre-fabs).
- Cosán Bia (Food Trail).
- Slí siúlóide – siopa beag le bianna áitiúla.
- Bothán na mBan nó na bhFear.
- Cúram iar-scoile sa tráthnóna x 3.
- Siopa/Bialann x 2.
- Créche x 2.
- Páirc Súgartha.
- Cúirt Leadóige/Cispheile sna sean seomraí ranga.
- Slí siúlóide & Slí siúlóide ar an loch.
- Forbairt a dhéanamh ar Loch Uí Bhogaigh.
- Clár Fógraí (Notice Board).
- Brú Óige (Hostel)
- Tigh Tábhairne – áit le bualadh le chéile.
- Ionad Cúram Leanaí – obair bhaile, róta tuismitheoirí, múinteoirí atá ar scor x 2.
- Na Seomraí Ranga.
- An Abhainn - forbairt ar an abhainn.
- Aonad – droichead do pháistí nua.
- Siopa – co-op.
- Ionad Buail Isteach (Drop-in centre) – coiste deonach (volunteers) chun é a bhainistiú.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Tacsáí áitiúil as Gaeilge.
- Seomraí feistis don pháirc peile/sacair.
- Leabhar cuairteoirí (Visitors book) as Gaeilge don Séipéal.
- Cosán ó Bhaile Bhúirne go Cúil Aodha.
- Comharthaí – carrchlós (car park), linn snámh s.rl.
- Féilire um pleanáil imeachtaí maidir le húsáid na n-áiseanna (Events planning calendar regarding use of facilities).
- Ionad Buail Isteach.

CEIST 2 – GAEILGE

- Ranganna Gaeilge do Thuismitheoirí.
- Lá Gaeilge gach mí i gClub na bPáistí – aoichainteoir – téarmaíocht.
- Ciorcal cainte / Maidin chainte – gach éinne
- Múscraíoch – Nuachtlitir – frásaí éagsúla.
- Labhair Gaeilge tú féin.
- Labhair Gaeilge le daoine fásta os comhair páistí chomh maith le páistí.
- Fógraí – labhraítear Gaeilge anseo – Fáilte roimh Gaeilge. Gaeilge más féidir/led’ thoil.
- Oideachas – mealladh na dtuismitheoirí – pointí breise s.rl.
- Ciorcal comhrá.
- Cabhair a thabhairt do thuismitheoirí & leanaí níos mó Gaeilge a labhairt idir na tuismitheoirí & leanaí.
- Clubanna do dhaoine fásta ag labhairt trí Ghaeilge faoi rudaí mar scannáin, leabhair s.rl.
- Gaeilge a labhairt le daoine nach labhrófá leo trí Ghaeilge de ghnáth.
- An pointe a chur in iúl sa phobal nach bhfuil gá le Gaeilge maith chun í a labhairt – Iarracht an rud is tábhachtaí – tóg go bog é – táim ag foghlaim Gaeilge – suaitheantais (badges) mar shampla.
- Ciorcal comhrá.
- Drámaíocht as Gaeilge.
- Cártaí (Card drives) as Gaeilge.
- Club Scannán.
- Bridge as Gaeilge.
- An dream óg a spreagadh chun dul go himeachtaí cosúil leis an Oireachtas nó an Comórtas Peile – chun taispeáint dóibh go bhfuil craic ag baint leis agus nár cóir go mbeadh náire orthu an Ghaeilge a úsáid.
- Ranganna.
- Sprioc le baint amach – tríd na heagraíochtaí – polasaí a chur chun cinn. CLG go mbeadh mar shampla óráid ullamh as Gaeilge – sprioc – lá an chluiche.
- B’fhéidir chomh maith – cur chun cinn na Gaeilge sa chlub, 2 - 6 déagóir roghnaithe chun tréimshe traenála a dhéanamh m.sh. b’fhéidir traenáil Fé8 trí Ghaeilge uair sa mhí. Hands on – foghlaim Gaeilge go gníomhach i ngan fhios dóibh féin le rud go bhfuil suim acu ann cheana – peile, uair sa mhí spreagadh seachas brú orthu.
- Úsáid a bhaint as na heagraíochtaí atá ann cheana
- Dea-chleachtais a roinnt le Gaeltachtaí eile.
- Teagmháil a dhéanamh le Gaeltachtaí eile agus fiosrú cad tá ag obair in áiteanna eile.
- An mbeadh éileamh ar ‘rudaí nua’ a thosnú? Ar cheart díriú ar rudaí atá á rith agus atá rathúil cheana féin. Sa tslí sin ní bheadh bolscaireacht / mealladh i gceist – ag deireadh an lae teastaíonn uainn teanga bheo folláin a dhéanamh di. Obair leis na rudaí atá ar bhun cheana agus athbheochan a dhéanamh ar an nGaeilge laistigh dóibh.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Go mbeadh tacaíocht ar fáil dóibh agus go mbeadh cruinneas sa téarmaíocht agus na nathanna a bheidh in úsáid acu – ionas nach mbeadh droch-nósanna ag dul ar aghaidh. Carachtair saghas ‘cailiúil’ ach fós dílis don Ghaeilge a roghnú a thabharfadh an slua leo. Go mbeadh teagasc & cabhair spreagúil ar fáil do na déagóirí seo ionas go músclódh siad an tsuim sna páistí óga. An bhfuil seans go mbeadh sé seo fiúntach? Ní bheadh mórán i gceist mar go mbeadh na páistí ag traenáil ar an nós?
- Clubanna daoine fásta trí Ghaeilge – Club scannán, club leabhar, club drámaíochta.
- Gan brú a chur ar dhaoine.
- Teagmháil a dhéanamh leis na tuismitheoirí agus tábhacht na Gaeilge a chur ina luí orthu.
- Cuairteoir baile.
- Fógra a chur go dtí na daoine atá bogtha isteach chun fáil amach cad go díreach atá uathu agus cad a chabhródh leo? An bhfuil spéis acu?
- Clinic Teanga / Ranganna.
- Tacaíocht do thuismitheoirí go háirithe tuismitheoirí measctha.
- Brú ar na daoine le Gaeilge – an iarracht ar fad a dhéanamh – conas é sin a athrú?
- Seirbhísí trí Ghaeilge – na siopaí, óstáin, Barr a’ Chuma, an banc, gruagaire.
- Gníomhaíochtaí trí Ghaeilge – Polasaí trí Ghaeilge ag gach coiste / eagraíocht s.rl.
- Dúshlán ag Daoine Óga.
- Cleachtas teanga.
- Téarmaíocht / Foclaíocht / Foclóir.
- Saibhreas – pobail i nGaeilge – drámaíocht, lúibíní, agallaimh beirte do dhaoine fásta agus óga – do gach aoisghrúpa.
- Timpeallacht foghlama sábháilte (Safe Environment to learn) i measc a chéile – bheadh siad ag foghlaim ag a luas féin.

CEIST 3 – FÍS

- Go mbeadh sé nádúrtha Gaeilge a labhairt i nGaeltacht Mhúscraí.
- Níos is ea í labhairt sa Ghaeltacht.
- Níl praghas/costas/luach airgid ar theanga ná cultúr ach tá luach ollmhór.
- Teanga ceangailte le cultúr.
- Tionchar an idirlín agus na meán sóisialta, lárionad teacht le chéile.
- Go mbeadh Múscraí ag déanamh níos fearr i gcomórtais Oireachtas na Gaeilge.
- Go mbeadh daoine ag scríobh amhráin, dánta, scéalta, agallaimh as Gaeilge.
- Go mbeadh daoine ag iarraidh teacht isteach agus cónaí anseo.
- Go mbeadh áis go bhféadfadh clainnte teacht chun fanúint sa cheantar.
- Go mbeadh gach éinne compordach an Ghaeilge a labhairt / iarracht a bhaint aisti – tiocfaidh an cultúr.
- Nasc a cruthú idir na páistí agus na daoine ag foghlaim na teanga – cur chun cinn.
- Ranganna aclaíochta / imeachtaí sa halla.
- Go mbeadh sé mar aidhm againn a bheith i gCatagóir A.
- Go bhféadfá do ghnó a dhéanamh 80% i nGaeilge i ngach gnó i Múscraí.
- Go mbeadh Barr a’ Chuma sa Ghaeltacht.
- Go mbeadh tumoideachas i bhfeidhm i ngach scoil.
- Go mbeadh an Ghaeilge mar mheán cumarsáide i ngach scoil.
- Gaeilge a bheith le clos nuair a théann tú isteach sa siopa, lasmuigh den séipéal s.rl.
- Strainséirí go mbeannófaí dóibh trí Ghaeilge.
- Feabhas ar an nGaeilge atá againn – tá a lán Béarla sna focail a úsáidtear.
- Polasaí dátheangach – is scil ar leith comharthaí a dhéanamh i gceart s.rl. (agus a bheith glic mar gheall ar an teanga).

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

BAILE BHÚIRNE – 15.12.16

CEIST 1 – ÁISEANNA

- Leithris Phoiblí x 3.
- Comharthaíocht as Gaeilge (Irish Signage) x 3.
- Áit chaidrimh le Gaeilge – do dhaoine óga agus aosta.
- Ionad Cúram Leanaí – crèche & naíonra x 2.
- Páirceáil – spásanna páirceála a líneáil amach (line out parking spaces) i dtreo is gur féidir le daoine páirceáil sa cheart (barr an oileáin i lár an bhóthair – an-dainséarach)x 2.
- Plean tráchta don sráidbhaile (Traffic plan for the village).
- Halla spóirt.
- AstroTurf / Halla pobail (community hall).

CEIST 2 - GAEILGE

- Pacáiste do chuariteoirí (Visitors package).
- An Ghaeilge a spreagadh inár ngnóthaí (Encourage Irish in our business) – cúpla focal, comharthaí, suaitheantais (badges) x 2.
- Comórtas cosúil le Comórtas na mBailte Slachtmhara (Tidy Towns) chun Gaeilge a fhorbairt.
- Lá spóirt (Sports day).
- Grúpa tuismitheoirí agus lapadán (Parent and toddler group) as Gaeilge.
- Sinn féin – Gaeilge a labhairt.
- An Ghaeilge a spreagadh i measc grúpaí beaga – m.sh grúpa reatha (Encourage Irish among small groups – e.g. running group).
- Meon dearfach a fhorbairt – tuismitheoirí, múinteoirí, daltaí (To develop a positive attitude amongst parents, teachers, pupil).
- Iachall a chur ar thuismitheoirí gan beag is fiú a dheanamh den teanga – ‘cén mhaitheas duit í’ (To encourage parents not to dismiss the language ‘what good is it do you’).
- Stair an cheantair agus stair na teanga a mhúineadh (Teach about the history of the area and the history of the language).
- Suaitheantas (Badge) le chaitheamh i siopaí s.rl. – Gaeilge x 2.
- Imeachtaí as Gaeilge – aclaíocht & caitheamh aimsirí eile trí Ghaeilge.
- Imeachtaí oiriúnacha as Gaeilge do dhéagóirí.
- Scileanna a roinnt le daoine eile trí Ghaeilge.
- Bothán na bhFear (Men’s shed) as Ghaeilge d’fhir & mná.
- Dul i bhfeidhm ar theaghlach óga a bpáistí a thógaint le Gaeilge.
- Tacaíocht do thuismitheoirí le hobair bhaile x 3.
- Lógó – G – freastalaithe sna siopaí, tithe tábhairne, óstáin s.rl.
- Ceachtanna simplí ar fáil d’fhoghlaimoirí áitiúla & cuairteoirí.
- Daoine gníomhacha ar scor.
- Lógó do cheantar Mhúscraí.
- Suíomh idirlín – Múscraí – aipeanna (apps) as Gaeilge.
- Suíomh idirlín idirghníomhach na scoileanna (Interactive school assist website) – an obair bhaile leis na leanaí i nGaeilge – plean roimh ré.
- Bothán na bhFear (Men’s shed) as Gaeilge
- Siombal Cainte –fraoch mar shampla cosúil leis an bhfáinne.
- Tabhair ar ais an £10 – bain úsáid as rud éigin nua difriúil (Bring back the £10 – as in use something new different).
- Club óige a fheabhsú / leathnú.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Bileog le ceisteanna i ngrúpaí ag gach gnó – m.sh. 30 ceist agus freagraí – frásaí simplí.
- Cabhair le ranganna bunúsacha a chur ar fáil do thuismitheoirí agus páistí.
- Bileog / nuachtlitir seachtainiúil a chur ar fáil leis na himeachtaí áitiúla. Leagan Béarla / Gaeilge.
- Níos mó béime ar chúrsaí samhraidh ó thaobh margaíochta de – fógraí, comharthaí bóithre, idirlíon.
- Cumann cnocadóireachta (Hillwalking club) as Gaeilge.
- Lárionad Acmhainní Gaeilge (Irish Resource Centre).
- Níos mó lasmuigh den scoil le páistí agus tuismitheoirí (More outside the school with kids and parents).
- Níos mó Gaeilge á úsáid ag meántóirí/cóitseálaithe le linn traenála, cluichí s.rl. (More use by mentors/coaches during training, matches etc).

CEIST 3 - FÍS

- Ár bhféiniúlacht.
- Mórtas inár dteanga agus ar gcultúr (Pride in our language and our culture).
- Cinneadh coinsiasach a dhéanamh í a labhairt (Making a conscious decision to speak it).
- Go mbeadh Múscraí mar ‘Valhalla na nGael’ agus comharthaí á léiriú san agus idirlíon.
- Coláiste Íosagáin a bheith in úsáid.
- Go mbeadh níos mó daoine ag baint úsáide as Gaeilge (fiú go dátheangach).
- Go mbeimis mar phobal bródúil agus dearfach as ár dteanga agus ár n-oidhreacht.
- Go mbeadh ar chumas gach éinne comhrá bunúsach simplí – bain triail as!
- Fáiltiú (Welcoming).
- Eolasach (Informative).
- Gaeilge – bun – grámhar – gáireach.
- Go n-aithneofaí Gaeltacht Mhúscraí mar an áit le dul ann don eispéireas Gaeilge/Gaelach is fearr (That Gaeltacht Mhúscraí would be identified as the place to go for the best Irish experience).
- Ionad Oidhreacht / Ionad cúram leanaí / Mol (hub) – úsáid an suíomh i gCluain Réidh – páirceáil trasna ón Crúiscín Lán.
- Gaeilge á úsáid ag gach éinne nó beagnach gach éinne (Irish being used by everyone or near enough to it).
- AstroTurf.

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

2. CEARDLANNA - DALTAÍ IARBHUNSCOILE / WORKSHOPS – SECONDARY SCHOOL STUDENTS (330 daltaí / students)

- COLÁISTE GHOBNATAN, BAILE BHÚIRNE
- SCOIL MHUIRE, BÉAL ÁTHA'N GHAORTHAIDH

Ceist 1 - Cad iad na moltaí a bheadh agat chun 'sibhse' a spreagadh chun Gaeilge a úsáid níos minicí sa phobal?

Ceist 2 - Cad iad na háiseanna do dhaoine óga atá in easnamh i do shráidbhaile?

SCOIL MHUIRE, BÉAL ÁTHA'N GHAORTHAIDH **CEIST 1 –GAEILGE 06.12.16**

Bliain 2

- Comórtas áitiúil de shaghas éigin.
- Scoileanna teacht le chéile chun peil a imirt.
- Clubanna áitiúla.
- Tráth na gCeist as Gaeilge.
- Comórtas peile.
- Cluichí boird (board games) as Gaeilge.
- Comórtas púil, Mario Cart, FIFA.
- Ollscoileanna as Gaeilge.
- Níos mó clár teilifíse ar TG4.
- Téir go tíortha eile le dhá theanga ann – malartuithe idirnáisiúnta (international exchange trips).
- Comórtais idir na Gaeltachtaí x 2.
- Ceardlanna éagsúla x 2.
- Suímh idirlín trí Ghaeilge x 2.
- Turais go Gaeltachtaí eile.
- Clubanna óige ag teacht le chéile.
- Dioscó ach má bheirtear ort ag labhairt Béarla caitear amach thú.
- Leabhair i nGaeilge.
- Fealsúnacht (Philosophy) trí Ghaeilge.
- Leabhar scéil (Story books) i nGaeilge.
- Scannáin as Gaeilge.
- Leabhair scoile i nGaeilge.

CEIST 2 –ÁISEANNA - 06.12.16

- Bus go Beanntraí & Maigh Chromtha.
- Pictiúrlann x 2.
- Gym.
- Níos mó busanna.
- Iris Nuachta trí Ghaeilge – Seanfhocail.
- Cóir.
- Cluichí boird trí Ghaeilge.
- Bád go Inse Geimhleach.
- Ionad buail isteach (Drop-in centre) x 3.
- Ionad babhlála / Ionad spóirt.
- Siopa éadaí.
- Café.
- Stáisiún traenach.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Fothain (Shelter) da na daoine a theánn ar Aifreann, má bhfuilid taobh amuigh den séipéal.
- Santa's Grotto trí Ghaeilge um Nollag.
- AstroTurf.
- Ceangal idirlín sa Chlub Óige.
- Ábhar níos fearr i scoileanna níos lú (réimse níos mó).
- Cúirt cispheile Choláiste na Mumhan a fheabhsú/athchóiriú.

CEIST 1 – GAEILGE - 06.12.16

Bliain 3

- Turais go Gaeltachtaí éagsúla.
- Tech Space – códú i rith am scoile.
- Drámaíocht – cuairteanna ar Ghaeltachtaí eile chun é a chur ar siúl.
- Comórtas amhránaíochta.
- Master Chef na Gaeltachta.
- Gearrscannáin áitiúla.
- Ranganna hip-hap.
- Rince Gaelach.
- Rap as Gaeilge – é a canadh ar RnaG.
- Comórtais spóirt difriúla leis na Gaeltachtaí difriúla.
- Club Gaeltachtaí – Dioscó na Gaeltachta (do na Gaeltachtaí amháin).
- Turas gach bliain do dhéagóirí Gaeltachta go dtí Gaeltacht eile.
- Comórtais amhránaíochta (tallann) don Ghaeltacht – Múscraí's got Talent.
- Seó tallainne – m.sh. ceoil, damhsa an scoil.
- Siúlóidí.
- Treodóireacht (Orienteering) le treoracha i nGaeilge.
- Drámaíocht idir Ghaeltachtaí / scoileanna.
- Tráth na gCeist idir na Gaeltachtaí.
- Comórtais cluichí ríomhaireachta idir na Gaeltachtaí – 24 uair a' chloig – faigheann tú an t-airgead nuair a labhraíonn tú Gaeilge.
- Cairténeacht (karting) as Gaeilge – Comórtas Róbait idir na Gaeltachtaí.

CEIST 2 –ÁISEANNA - 06.12.16

Bliain 3

- Bus go Corcaigh / Beanntraí.
- Ionad buail isteach (Drop-in centre).
- Bus go Baile Bhúirne / Cill na Martra.
- Dioscó ar leathphraghas má labhraíonn tú Gaeilge.
- Peil – Baile Bhúirne & Béal Átha'n Ghaorthaidh le chéile ag imirt i gcoinne Gaeltachtaí eile.
- Díospóireacht.
- Tráth na gCeist.
- Có dú.
- AstroTurf.
- Leabharlanna as Gaeilge.
- Siopa Uí Chorcra a athoscailt.
- Gym.
- Siopa.
- Pictiúrlann.

Plean Teanga Mhúscraí Aguisín I – Na Moltaí

- Falla Dreapadóireachta.
- Cumann obair bhaile.
- Cispheil.
- Cúirt leadóige.
- Boghdóireacht (Archery).
- Lámhach millíní péinte (Paintballing) as Gaeilge

CEIST 1 –GAEILGE - 06.12.16

Bliain 1

- Club spóirt / spraoi.
- Tráth na gCeist.
- Comórtas peile faoi aois idir na Gaeltachtaí, comórtas ceoil – Britain’s Got Talent as Gaeilge x 2.
- Athbheochan.
- Clár Raidió.
- Gearrscannáin.
- Scrabh (Scratch).
- Kahoot.
- Cluichí.
- Minecraft.
- Imirt amuigh sa chlós

CEIST 2 – ÁISEANNA 06.12.16

- Gym.
- Club Óige nua.
- Cluichí Oilimpeacha Gaeilge do pháistí.
- Café le gach saghas bia Gaelach.
- Linn Snámha a athchóiriú.
- Brick Oven - píotsaí.
- AstroTurf.
- Cúirt Cispheile laistigh.
- Raon reatha (running track).

CEIST 1 – GAEILGE - 06.12.16

Bliain 6

- Ceolchoirm as Gaeilge – mol an óige – stair.
- Cluichí Oilimpeacha na Gaeltachta.
- Peil do na Gaeltachtaí.
- Eachtraí a chuireann na Gaeltachtaí le chéile chun labhairt as Gaeilge.
- Nuachtlitir as Gaeilge.
- Aifreann as Gaeilge.
- Ranganna Gaeilge a chur ar fáil taobh amuigh den Ghaeltacht.
- Deontais a thabhairt ar ais.
- Níos mó béim ar an Oireachtas & Comórtas Peile na Gaeltachta.
- Níos mó gníomhaíochtaí / imeachtaí idir na Gaeltachtaí éagsúla.
- Comórtas Gaeltacht na Bliana.
- Níos mó laethanta cosúil le Gaeilge 24.
- Fógraí timpeall na háite m.sh. sna siopaí le seanfhocail, nathanna cainte deasa.
- Níos mó leabhair a chur ar fáil trí Ghaeilge sna scoileanna.

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

- Níos mó comórtais Gaeilge – filíocht, amhránaíocht.
- Níos mó béim ar an mBunChlub
- Comharthaí bóthair trí Ghaeilge.
- Nuachtlitir as Gaeilge.
- Ranganna Gaeilge do gach duine.

CEIST 2 – ÁISEANNA - 06.12.16

Bliain 6

- Club óige maith.
- Ócáidí athaontaithe (Reunions).
- Cainteoir faoi dheiseanna do dhaoine le Gaeilge.
- Bóthar níos fearr.
- Club Scannán as Gaeilge.
- Forbairt ar Choláiste na Mumhan – seomraí nua, daoine chun scoláirí a choimeád.
- Mion-chluichí oilimpeacha.
- Comórtais spráúla – m.sh. rásaí lathaigh (mud races).
- Le linn an tsamhraidh – ranganna Gaeilge / Stair na Gaeilge a chur ar fáil do na turasóirí.
- Crann Nollag sa cheantar.
- Seansanna Gaeilge a fhoghlaim do dhaoine nach as an gceantar dóibh.
- Bus go Beantraí / Maigh Chromtha.
- Linn snámha – teas a chur isteach ann.
- Rince Gaelach & Ceol Gaelach a chur ar siúl.
- Cúrsaí Gaeilge san oíche a chur ar fáil.
- Áiseanna spóirt – badmantan, cispheil, iománaíocht trí Ghaeilge.

CEIST 1 –GAEILGE - 06.12.16

Bliain 2

- Níos mó amhráin Ghaeilge.
- Níos mó scannáin as Gaeilge x 2.
- Níos mó turais go Gaeltachtaí eile x 3.
- Níos mó áiseanna spóirt.
- Níos mó deiseanna chun bualadh le chéile taobh amuigh den scoil- Áit le bualadh le chéile.
- Treodóireacht as Gaeilge agus idir na scoileanna.
- Hula-Hooping as Gaeilge.
- Ceardlanna do rudaí éagsúla trí Ghaeilge.
- Drámaí idir na scoileanna.
- Club bricfeasta.
- Cócaireacht as Gaeilge.
- Rothaíocht.
- Maidin chaife.
- Códú.
- Rás idir na Gaeltachtaí.

CEIST 2 – ÁISEANNA- 06.12.16

Bliain 2

- Snámh – linn snámha a athchóiriú.
- Turas ar fheirm – trí Ghaeilge.
- Club siúil na madraí.

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

- Ag caint le daoine óga ó na Gaeltachtaí eile.
- Cluichí as Gaeilge.
- Falla dreapadóireachta.
- Bus go Baile Bhúirne / Beantraí.
- Ionad Spóirt.
- AstroTurf.
- Café nó Bialann.
- Club scannán.

CEIST 1 – GAEILGE - 06.12.16

Bliain 5

- Karaoke as Gaeilge.
- Eitpheil trá sna Gaeltachtaí.
- Ióga as Gaeilge.
- Sean nós & ceol.
- Comórtas Púil.
- Comórtas Céilí.
- Comórtas litriúcháin agus gramadaí.
- Seisiún ceoil.
- Comórtas amhránaíochta na Gaeilge.
- Céilí mór le gach scoil Gaeltachta.
- Tráth na gCeist idir na Gaeltachtaí.
- Biongó idir na Gaeltachtaí.
- Cluichí Oilimpeacha na Gaeltachta le duais mór.
- Seisiún ceoil a eagrú.
- Comórtais amhránaíochta, leithéidí X Factor nó The Voice. Na hamhráin a aistriú ó Bhéarla go Gaeilge.
- Dioscó as Gaeilge.
- Comórtas Rince – idir na Gaeltachtaí.
- Earraí Éireannacha agus Gaeilge ag Margadh na Nollag.
- Santa as Gaeilge – Grotto.
- Rapáil as Gaeilge.
- Cór na bhFear.
- Ranganna ceoil traidisiúnta.
- Áit chun bualadh le chéile.
- Comórtais tallainne.
- Ciorcal cainte.
- Ranganna ríomhaireachta as Gaeilge.
- Céilithe rialta, ag dul ó shráidbhaile go sráidbhaile x 3.
- Turais go Gaeltachtaí eile.
- Club Sacair Gaeltacht Mhúscraí.
- Turais go Clubanna Óige eile.
- Siúlóid ar fheirm trí Ghaeilge.
- Amhráin Ghaeilge / Cór na nGaeltachtaí – You Tube.

CEIST 2 – ÁISEANNA - 06.12.16

Bliain 5

- Club scannán.
- Café do dhaoine faoi 16 x 2.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Dioscó as Gaeilge sna sráidbhailte Gaeltachta i gceantar Mhúscraí.
- Aisteoirí ó Ros na Rún le haghaidh ranganna aisteoireachta.
- Áit le WiFi saor in aisce.
- AstroTurf.
- Ionad spóirt x 2.
- An linn snámha a oscailt agus a athchóiriú x 2.
- Ionad Cultúrtha le ceol, amhránaíocht, rince.
- Bialann – Ranganna Master Chef i nGuagán Barra.
- Club obair bhaile – meánscoil á dhéanamh leis an mbunscoil.
- Club leabhar Gaeilge.
- Ranganna rince, ceol Gaelach.
- Gym.
- Stáisiún peitрил.
- Siúlóid le meaisíní aclaíochta.
- ATM.
- Aonach míosúil.
- Plé & Tae tar éis Aifrinn.

COLÁISTE GHOBNATAN, BAILE BHÚIRNE

CEIST 1 – GAEILGE - 14.12.16

Bliain 4 – Idirbhliain

- Níos mó Gaeilge cumarsáide a fhoghlaim – ceardlanna.
- Spreagadh oibre chun níos mó Gaeilge a labhairt.
- Ciorcal cainte (le bia).
- Peil / Dioscó / Tráth na gCeist le Gaeltachtaí eile.
- Níos mó sna clubanna óige – Béal Átha'n Ghaorthaidh agus Gaeltachtaí eile.
- Blitz sacair le Béal Átha'n Ghaorthaidh.
- Deireadh seachtainí i nGaeltachtaí eile.
- Daidí na Nollag (Santa) trí Ghaeilge sa Mhuileann x 2.
- DJ Burph as Gaeilge.
- Cluiche peile i gcoinne scoileanna eile.
- Comórtas Peile na nÓg.
- Comórtas cócaireachta.
- Turas go Port Láirge / Gaillimh.
- Dráma scoile as Gaeilge.
- Tráth na gCeist as Gaeilge (le scoileanna a bhfuil Gaeilge acu).
- Club Óige gach seachtain – ag bualadh le chéile i mBaile Mhúirne / i gCill na Martra / i mBéal Átha'n Ghaorthaidh.
- Níos mó dioscónna agus dioscó ceoil traidisiúnta.
- Céilí – foghlaim seiteanna – Clubanna Óige.
- Spóirt difriúla le Club Óige.

CEIST 2 –ÁISEANNA - 14.12.16

- Ionad Óige do dhaoine d'aois 14-18 mbliana le púl/snúcar, PS4 & WiFi agus plucóidí le haghaidh luchtairí.
- Siopa i gCúil Aodha x 2.
- Bus i gCúil Aodha.
- Stua cluichí (Games arcade) i mBaile Bhúirne.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- AstroTurf i mBaile Bhúirne x 2.
- AstroTurf i gCill na Martra.
- Soilse in Áras Íosagáin agus i gCill na Marta.
- Linn Snámha i gCill na Martra.
- Socraigh suas an halla i gCill na Martra.
- Stad bus i mBéal Átha'n Ghaorthaidh.
- Falla / Pinniúr liathróide / iomána – níl ceann sa Ghaeltacht.

CEIST 1 – GAEILGE - 14.12.16

Bliain 1

- Labhair Gaeilge sa bhaile.
- Teir go dtí Club Óige.
- Tráth na gCeist le scoileanna Gaeltachta.
- Ith rudaí atá fásta in Éirinn.
- Féach ar TG4.
- Dioscónna le clubanna óige i nGaillimh & Port Láirge x 2.
- Déan aip trí Ghaeilge - Snapchat / Instagram / Whatsapp as Gaeilge.
- Duaiseanna don duine a labhraíonn an méid is mó Gaeilge (ipad / taibléad).
- Déan aip le cluiche – m.sh. tráth na gceist.
- Blitz peile – cosúil le comórtas peile do dhaoine óga (cailíní & buachaillí) x 2.
- Cairde pinn (Pen pals) i gcóir achar míonna agus ansan raghaimid chun bualadh leo agus/nó fanacht leo ar feadh seachtaine / deireadh seachtaine.
- Amhráin a dhéanamh cosúil le Coláiste Lurgan.
- Clár teilifíse a dhéanamh sa scoil.
- Pantaimím a bheith againn as Gaeilge.
- Crann buíochais chun ár smaointe a chur air.
- Club scannán – Gaeilge, Béarla & bia.
- Gruagaire a labhraíonn Gaeilge.
- Turas ag babhláil le club óige eile.
- Dioscó le club óige eile.
- Duaiseanna don duine an labhraíonn an méid is mó Gaeilge sa mhí agus beidh duaiseanna iphones, ipads, airgead, earraí Superdry, Macbooks, Beats by Dr. Dre.
- Comortais ping pong, leadóige, dodgeball trí Ghaeilge i gcoinne na sráidbhailte eile i Múscraí.
- Níos mó rudaí ar siúl ag na Clubanna Óige.
- Dráma idir na scoileanna.
- Peil / Sacar / Cispheil trí Ghaeilge ach má labhraíonn tú Béarla caithfidh tú dul sa 'sin bin' ar feadh 10 nóiméad x 2.
- Rugbaí as Gaeilge.
- Canadh as Gaeilge – Cór do dhaoine óga.
- Grúp-chomhráití (group chats) as Gaeilge.
- Turais go dtí Gaeltachtaí eile.
- Déan bandaí riosta (wrist band) le dath éigin agus beidh a fhios ag daoine go labhraíonn tú Gaeilge x 2.
- Comórtas Rince idir na Gaeltachtaí.

CEIST 2 –ÁISEANNA - 14.12.16

- Seomra le Xbox & PS4 agus teilifís & ipads sa scoile agus bia (is féidir linn íoc as an mbia). Má fhaigheann tú nóta maith is féidir dul go dtí an seomra saor in aisce.
- Caifitéire sa scoil le spólann (carvery).

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Preab spás (Bounce zone) as Gaeilge x 2.
- BÁCÚS i gCill na Martra.
- AstroTurf x 2.
- WiFi x 2.
- Ionad spóirt i Maigh Chromtha.

CEIST 1 – GAEILGE - 14.12.16

Bliain 2

- Turais go Gaeltachtaí eile – tráth na gceist.
- Mion-Chluichí Oilimpeacha (Mini Olympics) trí Ghaeilge idir na Gaeltachtaí x 2.
- Cluichí Oilimpeacha na nGaeltachtaí – caitheamh sleá (javelin), rás ubh & spúnóg, rásaí reatha, caitheamh an oird (hammer throw), caitheamh punainne (sheaf toss), poc fada s.rl.
- Comórtas amhránaíochta.
- Tráth na gCeist.
- Dul chun drámaí a fheiscint.
- Céilí.
- Comórtas peile idir scoileanna lán-Ghaeilge.
- Tráth na gCeist measctha.
- Cuairt ar TG4.
- Lá Spraoi trí Ghaeilge – cluichí boird, rásaí, ping pong.
- Malartú Scoile – i gcóir lá amháin.
- Lá Spóirt – peil, sacar, ping pong.
- Cairde pinn (Pen pals).
- Comórtas tarraingt téide.
- Macra na Gaeilge – tráth na gceist, comórtas peile.
- Dioscó le ceol ó Choláiste Lurgan.
- Cúrsaí Gaeilge breise do dhaoine gan Gaeilge sa cheantar i rith an tsamhraidh.
- Labhraíonn siopadóirí Gaeilge le custaiméirí / Úsáid na Gaeilge sna siopaí x 2.
- Níos mó fógraí bóthair agus fógraí crochta suas ag daoine trí Ghaeilge.
- Cuir níos mó leabhair Ghaeilge sa leabharlann.
- Irisleabhair / Foclóirí Gaeilge a chur amach sa phost.
- Ag aistriú irisleabhair Bhéarla go Gaeilge.
- Ag canadh amhrán Gaeilge tar éis Aifrinne.
- Comórtas peile idir na scoileanna.
- Tallann Baile Mhúirne.
- Cluichí boird Gaeilge oideachasúla sa scoil.
- Cluichí Gaeilge – ranganna Gaeilge.
- Úsáid Gaeilge san fhoireann peile áitiúil.
- Déan club leabhar / scannán / ceoil trí Ghaeilge.
- Déan ranganna ceoil trí Ghaeilge m.sh. an fhidil.
- Déan níos mó scannáin as Gaeilge.
- Cluiche sacair a bheith againn le daoine eile ón nGaeltacht.
- Teach le chéile i gcóir cóisir (party) leis na Gaeltachtaí eile.
- Tráth na gCeist le scoileanna eile.
- ‘Spelling B’ as Gaeilge – comórtas litriúcháin as Gaeilge.
- Conradh na Gaeilge – Baile Bhúirne le Tallann, canadh as Gaeilge.
- Cispheil as Gaeilge.
- Ping pong as Gaeilge.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Ceoil traidisiúnta as Gaeilge.
- Dioscó mór le clubanna Gaeltachta na Mumhan.
- Comórtas le gach foireann mionúir ó cheantair Ghaeltachta.
- Turas tarracóirí (Tractor drive).
- Ceolchoirmeacha.
- Liathróid láimhe.
- Scannán a thaispeáint san Ionad gach Aoine.
- Club scannán.

CEIST 2 –ÁISEANNA - 14.12.16

- Ionad buail isteach (Drop-in centre).
- Bialanna trí Ghaeilge i gCill na Martra le hearraí ón nGaeltacht.
- Leabharlann – Cill na Martra.
- Leithris Phoiblí – Baile Bhúirne.
- Ionad spóirt ollmhór x 3.
- Margadh na Gaeltachta - margadh eallach (cattle mart).
- Falla dreapadóireachta.
- AstroTurf.
- Feirm lus na gréine (sunflower farm) i gCill na Martra.

CEIST 1 – GAEILGE - 15.12.16

Bliain 3 & 5

- Níos mó comórtais le bailte Mhúscraí i gcoinne a chéile.
- Spóirt éagsúla a imirt trí Ghaeilge – m.sh. dornálaíocht.
- Grúpa ceoil – Coláiste Ghobnatan – amhránaíocht & seinnt ceoil.
- Céilí leis na Gaeltachtaí uair sa mhí.
- Gael Linn níos mó i gcóir na meánscoileanna.
- Comórtas peile / iománaíochta idir na daoine óga.
- Dioscó le Béal Átha'n Ghaorthaidh.
- Tráth na gceist idir na scoileanna agus na Gaeltachtaí x 2.
- Agallamh beirte idir na scoileanna.
- Cluichí Oilimpeacha beaga idir na scoileanna.
- Seó tallainne idir na clubanna.
- Ceolchoirm amhránaíochta & rince Gaelach / céilí idir na Gaeltachtaí.
- Comórtas peile do dhaoine óga idir Ghaeltachtaí na hÉireann x 5.
- Dioscó le ceol as Gaeilge, le ceol Choláiste Lurgan & ceol traidisiúnta.
- Duais le haghaidh an duine a labhraíonn an méid is mó Gaeilge in aghaidh na bliana – is féidir iad a chur i gcrannchur don duais.
- Blitz idir na blianta scoile go léir.
- Scór idir na scoileanna Gaeltachta ar fad.
- Rás daite (Colour run) as Gaeilge.
- Club óige níos fearr x 3.
- Club scannán as Gaeilge.
- Comórtas treabhdóireachta (ploughing championship) beag as Gaeilge.
- Comórtas ite brocairí teo (hotdog eating contest) as Gaeilge.
- Bingo i nGaeilge do mheánscoileanna x 2.
- Dioscó na Mumhan – Gaeltachtaí & Meánscoileanna x 3.
- Scrabble as Gaeilge sa Chlub Óige.
- Turas go dtí An Rinn nó Gaoth Dobhair chun peil a imirt & rince.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Comórtas Biongó (Bingo Championships) le Gaeltachtaí eile x 2.
- Fleadh Cheoil idir dhaoine óga.
- Comórtas liathróid raicéid (Racquetball tournament).
- Club Scannán – Baile Bhúirne.
- Comórtas Amhránaíochta trí Ghaeilge.
- Lá Spóirt sa phobal trí Ghaeilge le duaiseanna.
- Ranganna Rince.
- Club Iománaíochta.
- Galf Coise (Foot-Golf) as Gaeilge.
- Club Oíche in áit éigin sa Ghaeltacht le hamhrán as Gaeilge cosúil le hamhráin Choláiste Lurgan.
- Club Óige i gCill na Martra.

CEIST 2 –ÁISEANNA - 15.12.16

- Ionad buail isteach (Drop-in centre) x 2.
- Halla spóirt i Réidh na Doirí x 4.
- Club fichille (Chess club).
- Áit cosúil le Supernova le mórán áiseanna spóirt i Réidh na nDoirí.
- Páirc Laochra Óg a lonnú i Réidh na nDoirí.
- Áit sóisialta i gCúil Aodha.
- Soilse sa pháirc peile.
- Café idirlín (Internet cafe).
- AstroTurf.

CEIST 1 – GAEILGE - 15.12.16

Bliain 6

- Cluichí peile & cispheile le scoileanna eile trí Ghaeilge – scoileanna le Gaeilge acu.
- Liathróid Péint (Paint ball)– imeachtaí don chlub óige.
- Gasóga a bhunú.
- Ranganna do dhaoine fásta – cócaireacht, bláthanna, ag déanamh meala, ríomhairí s.rl.
- Siúlóidí don mheánscoil – Reilig Ghobnatan, Mullach an Ois, siúlóidí stairiúla, siúlóidí sna coillte.
- Comórtas Peile na Gaeltachta le haghaidh meánscoileanna x 2.
- Comórtas Pap Cheoil agus Gaeilge idir Ghaeltachtaí & Scoileanna.
- Ceolchoirm beag.
- Deireadh Seachtainí Gaeilge.
- Cúrsaí Smideadh (Make-up courses) as Gaeilge.
- Tráth na gCeist le scoileanna eile.
- Pictiúrlann tiomáin isteach (drive-in cinema) le scannáin Ghaeilge.
- Turas go dtí an Daingean.
- Cúrsaí samhraidh cosúil le Coláiste Lurgan.
- Malartú daltaí Gaeltachta (student exchange) a dhéanamh le haghaidh meánscoileanna.
- Céilí do dhaoine óga le scoileanna eile.
- Féile cosúil leis an gComórtas Peile idir gach Gaeltacht i gcóir daoine óga (meánscoileanna).
- Féile Ceoil trí Ghaeilge - Ceol nua-aimseartha ach bannaí as Éirinn i rith an tsamhraidh.
- Club Óige – café i gcóir daltaí scoile (cluichí & spás chun labhairt lena chéile).
- Oíche le cluiche ólacháin – cosúil leis an 12 tigh tábhairne (12 pubs) ach bheadh rialacha mar gheall ar an nGaeilge – gach sráidbhaile sa Ghaeltacht.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Club scannán.
- Turais mhistéire (Mystery Tours) as Gaeilge.
- Turais bus chuig Gaeltachtaí eile – imeachtaí éagsúla.
- Gaeilge a labhairt níos mó sna siopaí áitiúla & níos mó fógraí as Gaeilge.
- Comórtais idir Ghaeltachtaí - céilí mór, ceol, dánta, agallamh beirte s.rl.
- Amhráin a aistriú go Gaeilge.
- ‘Labhair Gaeilge Liom’ – T-léinte sna siopaí áitiúla & gnóthaí áitiúla.
- Comórtas tallainne idir shráidbhailte Ghaeltacht Mhúscraí.
- ‘Seomra Spraoi’ chun Gaeilge a labhairt.
- Ceardlanna drámaíochta, scannánaíochta, raidió.
- Cúrsaí Ealaíne – i ndearadh ceilteach (Celtic design).
- Malartú daltaí (student exchange) idir na Gaeltachtaí – céilí, díospóireachtaí, iománaíocht, peil, spóirt s.rl.
- Domhnach Cincíse (Whitsun) as Gaeilge le cluichí & earraí trí Ghaeilge.
- Tóg Mé Amach (Take Me Out) - clár as Gaeilge.
- Maidinchaife chun airgead a bhailiú.
- Raon Cré (Dirt Track) – comórtais éagsúla bainteach le Gaeilge – rith lathaigh 5km (5km mud run).

CEIST 2 –ÁISEANNA - 15.12.16

- Bialann trí Ghaeilge.

Plean Teanga Mhúscraí Aguisín I – Na Moltaí

3. DALTAÍ BUNSCOILE MHÚSCRAÍ – NATIONAL SCHOOL STUDENTS

(211 daltaí/students)

- Scoil Fhionnbarra, Béal Átha'n Ghaorthaidh
- Scoil Náisiúnta Chúil Aodha-Barr d'Inse
- Scoil Lachtaín Naofa, Cill na Martra
- Scoil Abán Naofa, Baile Bhúirne
- Scoil Náisiúnta Réidh na nDóirí

BÉAL ÁTHA'N GHAORTHAIDH - 27.02.17

RANG 5 & RANG 6

- Dul ar thuras scoile go dtí Gaeltachtaí éagsúla ar fud na tíre x 4.
 - Ranganna rince x 3.
 - Ranganna Ealaíne trí Ghaeilge x 3.
 - Tráth na gCeist idir mhuintir Mhúscraí x 3.
 - Tráth na gCeist idir scoileanna éagsúla ó Ghaeltachtaí eile.
 - Tráth na gCeist a dhéanamh as Gaeilge i comhair na bunscoile.
 - Bheith in ann dul go dtí an Oireachtas.
 - Ranganna cócaireachta x 2.
 - Céilí as Gaeilge x 3.
 - Comórtas Peile don bhunscoil le Múscraí x 2.
 - Comórtas Peile.
 - Ranganna bÁCála trí Ghaeilge.
 - Céilí le muintir Mhúscraí.
 - Club Scannán.
 - Linn snámha a dheisiú.
 - Ranganna snámha trí Ghaeilge.
 - Club sacair trí Ghaeilge.
 - Ranganna Rince.
 - Céilí as Gaeilge.
 - Seisiúin Cheoil.
 - Turas Spaisteoireachta.
 - Turas scoile chuig Ciarraí.
 - Comórtas Ealaíne.
 - Lá Spóirt idir na háiteanna.
 - Bialann.
 - Café a thógáil i Múscraí.
 - Cluiche sacair i gcomhair gach éinne.
 - Ranganna Ceoil trí Ghaeilge.
 - Ranganna Ceol-uirlise as Gaeilge.
 - Ranganna Céilí.
 - Ranganna éadaí a dhathú le dath bia (food colouring) i nGaeilge.
 - Ranganna gruaige a dhéanamh i nGaeilge.
 - Rothaíocht do na páistí.
 - Comórtas Spóirt.
 - Gairdín sa scoil.
-
- RANG 3 & RANG 4
 - Ranganna ealaíne as Gaeilge x 3.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Linn snámh a dheisiú x 2.
- Comórtas bÁCáil trí Ghaeilge x 2.
- Ranganna Cócáireachta x 2.
- Club Scannán x 2.
- Clár teilifíse a dhéanamh as Gaeilge do Cúla 4 x 3.
- Tráth na gCeist le scoileanna eile x 2.
- Seinn ceoil le scoileanna eile.
- Scannán – Gearrscannán a dhéanamh as Gaeilge.
- Tráth na gCeist le daoine eile le Gaeilge.
- Déan clár raidió as Gaeilge.
- Páirc Spraoi trí Ghaeilge.
- Músaem beag faoinár dteanga.
- Turas scoile go dtí feirm nó áiteanna eile.
- Ranganna teicneolaíochta trí Ghaeilge.
- AstroTurf.
- Comórtas Peile faoi 10.
- Staisiún Raidió.
- Halla mór te le pictiúrlann beag in aice leis.

CÚIL AODHA - 01.03.17

RANG 4, 5 & 6

- Tráth na gCeist idir na bunscoileanna x 10.
- Comórtas peile idir na Gaeltachtaí - bunscoileanna / blitz peile x 10.
- Ranganna Cócáireacht trí Gaeilge x 8.
- Comórtas Cócáireachta x 2.
- Ranganna BÁCála x 6.
- Ranganna ceoil trí Ghaeilge x 6.
- Rang Ealaíne x 7.
- Sacar do na cailíní trí Ghaeilge x 3.
- Hip hap trí Ghaeilge x 7.
- Cumann Scannán x 9.
- Cluichí Oilimpeacha idir na bunscoileanna trí Ghaeilge x 3.
- Ranganna gruagaireachta trí Ghaeilge x 3.
- Oíche scannán trí Ghaeilge x 2.
- Comórtas sacar idir na scoileanna x 2.
- Ranganna Gaeilge i gcóir daoine fásta x 2.
- Cumann Leabhar x 4.
- Lá spóirt do na scoileanna go léir x 4.
- Ranganna le hainmhithe x 2.
- Treodóireacht do scoileanna x 2.
- Ranganna Aisteoireachta x 3.
- Comórtas lúibíní trí Ghaeilge.
- Ranganna Lúibíní x 3.
- Ranganna Agallamh Beirte x 2.
- Cluichí Oilimpeacha Grinn (Whacky Olympics) x 2.
- Ranganna Leabhar a léamh/Club Leabhar x 2.
- Turas go dtí feirm trí Ghaeilge.
- Turas leis na scoileanna sa ceantar.
- Turas go dtí Gaeltacht eile x 2.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Lá comórtas spóirt éagsúla.
- Comórtas Camógaíochta.
- Rang Camógaíochta.
- Comórtas rince.
- Comórtas Cispheile.
- Leabharlann Gaeilge.
- Scannán Gaeilge sa Halla.
- Dul ar turas go Gaeltacht eile - Gaillimh.
- Ranganna Haca.
- Ranganna Cispheil.
- Turas go tíortha eile.
- Bac-chúrsaí (Obstacle course).
- Gleacaíocht.
- Rince Gaelach x 2.
- Grúpa Rince.
- Ranganna Spóirt.
- Eolaíocht trí Ghaeilge.
- Rugbaí.
- Ranganna Cidhornaíochta.
- Club Gailf.
- Club Ríomhairí.
- Lá cluichí boird.
- Rang Canadh.

CILL NA MARTRA – 03.03.17

Rang 5&6

- Blitz peile x 5
- Tráth na gCeist le scoile eile x 4
- Lá Spóirt x 4.
- Feachtas bailithe airgid do charthanas (Fundraiser for charity).
- Feachtas bailithe airgid (Fundraiser) le haghaidh an scoil.
- Rang Ealaín x 4.
- Rang Cócaireachta x 4.
- Comórtas Ceoil x 2.
- Comórtas Peile idir Mhúscraí (páistí) x 2.
- Gaeilge x 3.
- Seó Tallainne idir scoileanna Mhúscraí x 4.
- Seó Tallainne do charthanas (charity).
- Lá Pictiúrlainne (Cinema Day) – uair sa mhí x 5.
- Níos lú obair bhaile x 2.
- Iománaíocht x 2.
- Blitz Iománaíochta Talún (Ground Hurling Blitz) i gcoinne Port Láirge x 4.
- Blitz Iománaíochta idir scoileanna sa Ghaeltacht (Port Láirge) x 4.
- Níos mó Iománaíochta & Camógaíochta & b'fhéidir é a dhéanamh leis na scoileanna eile.
- Dioscó x 4.
- Dul ar thuras go dtí Gaeltachtaí eile x 4.
- Club Óige.
- Bualadh le daoine taobh amuigh den scoil agus Gaeilge a dhéanamh.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Níos mó rudaí don pharáid.
- AstroTurf x 4.
- Páirc Súgartha x 2.
- Ag dul go 'Zip It' trí Ghaeilge x 2.
- Dul go Gael Linn x 3.
- Gael Linn – Port Láirge.
- Rang Rince.
- Comórtas Ceoil.
- Zip Wire.
- Rang 3&4
- Ranganna/Cúrsa Cócaireachta x 24.
- Rang BÁCÁLA x 6.
- Master Chef leis na páistí x 2.
- Comórtas BÁCÁLA Mhúscraí - Great Múscraí Bake Off (idir na scoileanna) x 4.
- Páirc Súgartha (sa scoil nó in aice leis an bpáirc peile) x 14.
- Rang Feirmeoireachta x 9.
- Siúlóid Feirme.
- Turas go Feirm x 2.
- Feirm le peataí.
- Taispeántas trealamh feirme.
- Rang Ealaíne x 11.
- Club Óige x 12.
- Comórtas Peile na nÓg x 11.
- Airgead a bhailiú i gcomhair níos mó suíochán / stáitse nua don pháirc peile x 7.
- Rang Hip Hap x 7.
- Cumann Dodgeball x 5.
- Tráth na gCeist le scoileanna eile x 5.
- Rang Amhránaíochta x 2.
- Comórtas Amhránaíochta.
- Comórtas tallainne - Múscraí got Talent x 2.
- X-Factor i nGaeilge x 3.
- 6x Club Sacar
- Biongó x 6.
- Haca sa scoil x 2.
- Rásaí/ Rith x 2.
- Drámaíocht x 5.
- Rang Garraíodóireachta.
- Cidhornaíocht x 2.
- Ranganna Gleacaíochta x 2.
- Comórtas Liathróid Raicéid (Raquetball) x 2.
- Foireann Iománaíochta x 3.
- Ranganna Damhsa x 5.
- Tráth na gCeist x 2.
- Rang Miotalóireachta x 4.
- Rang Siúinéireachta/Adhmadóireachta x 4.
- Café Gaeilge x 5.
- Rang ag scríobh scéalta x 2.
- Halla a dheisiú x 5.
- Culaith Peile Nua x 4.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Eolaíocht taobh amuigh x 3.
- Rang Rugbaí x 2.
- Campaí Samhraidh
- Rang Cniotála.
- Ranganna Snámha.
- Trampailín (Trampoline) sa pháirc peile agus sa scoil x 4.
- Rang ag déanamh éadaí.
- Rothaíocht x 2.
- Ag bualadh le peileadóirí.
- P.E. a dhéanamh.
- Club Gaeilge.
- Comórtas Ceoil a dhéanamh sa scoil.
- Rang Ceoil.
- Comórtas.
- Lego.
- Siopa Nua.
- Clár Teilifíse a dhéanamh sa scoil do Cúla 4.
- Páirc AstroTurf.
- Cluichí don léamh.
- Ag caint as Gaeilge.
- Gael Linn i bPort Láirge.
- Iománaíocht Talún (Ground Hurling) & Blitz x 2.
- Dioscó x 3.
- Zip It x 4.
- Linn Snámha (gaeilge á labhairt ann) x 2.
- Má labhraíonn páistí Gaeilge faigheann siad pas obair bhaile saor x 4.
- Seó Faisin.
- Lá Spóirt.
- Turas go háiteanna eile.
- Club Scannán.
- Iománaíocht le scoileanna eile.

BAILE BHÚIRNE – 06.03.17

Rang 5 & Rang 6

- Comórtas Peile in aghaidh scoileanna eile i gcomhair craic agus caint i nGaeilge ann – le corn x 10.
- Comórtas Ealaíne x 8.
- Comórtas Garraíodóireachta / Gairdín x 7.
- Club Leabhar x 6.
- Cúrsa bÁCála i nGaeilge.
- Comórtas ar nós Junior Bake Off as Gaeilge x 3.
- Comórtas Cócaireachta x 3.
- Comórtas Treodóireachta (Orienteering).
- Tóraíocht Taisce (Scavenger Hunt).
- Tóraíocht Taisce (Treasure Hunt)
- Cuardach Ubh (Egg Hunt) – Comórtas x 4.
- Tráth na gCeist x 4.
- Comórtas Peataí – Scéal a insint agus cúpla cleas a dhéanamh ag Taispeántas Baile Bhúirne/Cúil Aodha x 4.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Scór.
- Dioscó x 15.
- Bac-chúrsa (Obstacle course) a dhéanamh x 2.
- Club Óige x 3.
- Comórtas Lego x 4.
- Comórtas X Factor.
- Lá Spóirt le Scoileanna eile.
- Rang Gaeilge le scoileanna eile i gcomhair lá nó dhó.
- Páistí níos mó ag múineadh Gaeilge do pháistí níos óige.
- Aclaíocht 10ag10 x 4.
- Nuachtlitir do pháistí i nGaeilge x 2.
- Comórtas Litriúcháin.
- Comórtas Scéalaíocht trí Ghaeilge x 2.
- Comórtas Drámaíochta x 3.
- Daoine ón sráidbhaile ag déanamh Grúpa Drámaíochta trí Ghaeilge.
- Drámaíocht faoi Naomh Gobnait.
- Comórtas rince i Múscraí.
- Comórtas Tallainne x 2.
- Labhair Gaeilge don Lá – Comórtas.
- Seastáin (Floats).
- Comórtas Ithe x 5.
- Comórtas Drámaíochta.
- Club Aisteoireachta.
- Comórtas Oilimpeach - Liathróid Láimhe x 3.
- Comórtas PS4/Xbox.
- Comórtas Peata.
- Seó Tallainne x 2.
- X-Factor.
- Comórtas Rince leis na Réalt (Dancing with the Stars).
- Comórtas Rince x 2.
- Comórtas canadh x 3.
- Comórtas Iománaíochta x 2.
- Comórtas Peile / Blitz.
- Poc Fada.
- Leadóg Bhoird (Table Tennis)
- Múscraí a bheith níos mó x 2.
- A bheith ag cur plandaí náisiúnta.
- Comórtas Matamaitice x 2.
- Leabhair as Gaeilge.
- Comórtas Litriúcháin.
- Canadh as Gaeilge.
- Comórtas leis na Cluichí Gaeilge.
- Ceiliúradh 100 bliain le Gaeilge.
- Comórtas blas le bia ó Éirinn.
- Tarraingt Tarracóra.
- Poc Fada.
- Cic Fada.
- Comórtas Tarraingt Téide.
- Comórtas Keepie-Uppies.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Scannán a dhéanamh trí Ghaeilge.
- Gaeilge a mhúineadh do thíortha eile.
- Curiarracht dhomhanda (World Record) a dhéanamh.
- Lá Gaeilge gach mí.
- Galf x 2.
- Lá Spóirt le gach scoil x 2.
- Lá Spóirt do Cheantar Mhúscraí x 2.
- Comórtas Adhmadóireachta.
- Comórtas Tógála.
- Comórtas Miotalóireachta.
- Comórtas don Scoil is fearr i Múscraí.
- Seó Cultúir i gcóir daoine fásta.
- Comórtas - Rith / Rás x 2.
- Paráid Naomh Pádraig i gcóir Baile Mhúirne.
- Siúlóid do Mhúscraí mar: Baile Bhúirne, Béal Átha'n Ghaorthaidh agus mar sin de.
- Comórtas Sacair.
- Comórtas Rugbaí x 2.
- Comórtas Subh.
- Comórtas PS4.
- Comórtas Oilimpeach – Liathróid Láimhe.
- Turas go dtí Baile Átha Cliath.
- Comórtas Gailf x 2.
- Comórtas rudaí a thógáil.
- Lá Eolaíochta.
- Lá Staire.
- Club Óige x 3.
- Déan pictiúr le scéal beag.
- Saothar Ceoil (Music Composition).
- Cluichí Oilimpeacha na nÓg (Junior Olympics).
- Gabh an Bhrat (Capture the Flag).
- Leabhair nua a chur sna scoileanna.
- Comórtas Róbataic (Robotics Competition) sa Ghaeltacht x 2.
- Taispeáin Múscraí do dhaoine ón Aifric.
- Club Scannán.
- Labhair Gaeilge sa Scoil.
- Rang 3 & Rang 4
- Comórtas Snámha x 17.
- Comórtas Peile x 17.
- Comórtas Sacair x 12.
- Comórtas Ceoil x 10.
- Comórtas Ealaíne x 11.
- Club Ealaíne x 2.
- Comórtas Dodgeball x 10.
- Comórtas Tóraíocht Ubh (Egg Hunt) x 8.
- Comórtas na bPeataí – Scéal a insint agus cúpla cleas a dhéanamh ag Taispeántas Baile Bhúirne/Cúil Aodha (coileáin, gadhair & cait) x 8.
- Comórtas Mion-Chluichí Oilimpeacha (Mini-Olympics) x 6.
- Club Óige x 5.
- Comórtas Canadh x 4.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Ag Seinnt Ceoil x 2.
- Comórtas Scoile x 2.
- Comórtas Feirmeoireacht
- Comórtas Eolaíochta
- Comórtas Drámaíochta x 3.
- Comórtas Rothaíochta x 6.
- Comórtas Iománaíochta x 4.
- Comórtas Scríbhneoireachta x 2.
- Comórtas Scéalaíochta x 2.
- Comórtas Lego.
- Comórtas Garraíodóireachta x 2.
- Comórtas Gaeilge x 4.
- Comórtas Feirmeoireacht x 3.
- Comórtas - Rith / Rásaí x 3.
- Comórtas tarraingt téide.
- Comórtas Cré-ealaíne x 3.
- Comórtas Filíochta / Dánta x 2.
- Comórtas Éadaí Leipreachán is fearr x 2.
- Comórtas Pianó.
- Comórtas beart bláthanna (Bouquet) is fearr.
- Club Leabhar x 4.
- Cispheil x 4.
- Comórtas BÁCála x 4.
- Gabh an Bhrat (Capture the Flag).
- Quest Run.
- 3xTráth na gCeist le scoileanna eile x 3.
- Comórtas Scríbhneoireachta.
- Comórtas Díospóireachta x 2.
- An scoil is aclaí i Múscraí (Múscraí's Fittest school) x 3.
- Comórtas Litriúcháin (Spelling B) x 2.
- Comórtas Rince x 5.
- Comórtas Rugbaí x 6.
- Comórtas Cártaí i gcóir Carthanas x 3.
- Comórtas Eolaíochta.
- Comórtas Gleacaíochta x 3.
- Comórtas Eitpheile x 4.
- Drámaíocht.
- Ranganna Hip Hap x 3.
- Tráth na gCeist le scoileanna eile x 2.
- Aipeanna as Gaeilge.
- Clár Gaeilge a dhéanamh do Cúla 4.
- Siúlóid 1 mhíle.
- Scríobh Leabhar arís - Scholastic - x 2.
- Comórtas Feirme.
- Seó Faisin.
- Lá Spóirt.
- Cúrsa / Comórtas Cócaireachta x 2.
- Campaí Samhraidh.

Plean Teanga Mhúscraí Aguisín I – Na Moltaí

RÉIDH NA NDÓIRÍ – 07.03.17

RANG 3, 4 & 5

- Comórtas na bPeataí – Scéal a insint agus cúpla cleas a dhéanamh ag Taispeántas Baile Bhúirne/Cúil Aodha (coileáin, gadhair & cait) x 7.
- Comórtas Oilimpeacha Mhúscraí x 9.
- Rang Caoraigh & Ba x 9.
- Comórtas Ealaíne Múscraí x 8.
- Comórtas Faisin do na peataí x 8.
- Ranganna Ailtireachta x 9.
- Campáil le scoileanna eile i nDoire an Aonaigh x 3.
- Cluiche Iománaíochta le scoileanna eile.
- Foireann Mhúscraí agus turas go dtí An Mhí.
- Ranganna Marcaíochta x 4.

Plean Teanga Mhúscraí
Aguisín I – Na Moltaí

4. Tuismitheoirí & Caomhnóirí daltaí bunscoile agus meánsoile / Parents & Guardians of primary & secondary school students (300 Teaghlach / Households)

RÉIDH NA NDÓIRÍ

Ceist 30 - Conas Gaeilge a spreagadh sa phobal?

- Cúrsaí rialta go háirithe do NEAMH-ÉIREANNAIGH – an-bhunúsach (Regular courses especially for NON IRISH – very basic).
- Níos mó daoine fásta á labhairt agus athraigh an oideachas – Gaeilge níos oiriúnaí do pháistí (More adults speaking it and change education – more child friendly Irish).
- Níos mó imeachtaí sóisialta go háirithe le linn sosanna/laethanta saoire (More social activities especially during breaks/holidays).
- Ranganna Gaeilge.
- A rá leis na daoine fásta a bheith cróga agus an méid atá acu a labhairt le daoine fásta eile – le gach éinne.

Ceist 31 – Conas Gaeilge a spreagadh i measc na ndaoine óga?

- Seirbhís tar éis scoile (After school service) x 5.
- Má chloiseann siad daoine fásta á labhairt le daoine fásta eile agus le páistí.

Ceist 32 & Ceist 33 – Cad iad na háiseanna atá in easnamh?

- Seirbhís tar éis scoile (After school service) x 4.
- Áis chúram leanaí (Childcare facility).
- Clós súgartha (Playground).
- AstroTurf.
- Córas leathanbhanda láidir.
- Turasóirí a mhealladh.
- Ionad Spóirt.

BÉAL ÁTHA'N GHAORTHAIDH

Ceist 30 - Conas Gaeilge a spreagadh sa phobal?

- Níos mó ranganna Gaeilge & Ciorcal Comhrá x 8.
- Ranganna Gaeilge saor in aisce do thuismitheoirí & spreagadh an Ghaeilge a labhairt (Free Irish classes for the parents & encouragement to speak Irish) – Ciorcail Chomhrá & Maidin chaifé – Ceardlanna Gaeilge x 5.
- Ranganna do thuismitheoirí NACH LABHRAÍONN GAEILGE (Classes for NON IRISH speaking parents).
- Tráth na gCeist trí Ghaeilge x 5.
- Imeachtaí sóisialta trí Ghaeilge (Social events in Irish) x 4.
- Níos mó cleachtadh agus úsáid a bhaint as an Gaeilge.
- Cúrsaí le daoine fásta níos fearr le múinteoirí fuinniúla.
- Deontais.
- Ranganna do thuismitheoirí NACH LABHRAÍONN GAEILGE (Classes for NON IRISH speaking parents).
- Gníomhachtaí a eagrú trí mheán na Gaeilge m.sh. comhrá, drámaíocht agus ranganna.
- Labhair leo as Gaeilge.
- Lá Gaeilge iomlán a bheith againn ó am go chéile.
- Í a dhéanamh suimiúil.
- N'fheadar – tá níos mó Gaeilge ag daoine máguaird ná mar a cheapfá ach fós 'sé Béarla atá le clos go formhór.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Aipeanna (Apps) ar an bhfón.
- Cúrsaí a rith.
- Aimsigh na múinteoirí cearta agus díriú ar ranganna comhrá Gaeilge (Get the right teachers and focus on conversational Irish).
- Comórtais.
- Comharthaí d'fhocail laethúla sna siopaí le haistriúcháin ina dteanna – b'fhéidir fónaicí (Signs of everyday words in shops with translations – maybe phonics).
- Cuir iachall ar dhaoine an Ghaeilge atá acu a úsáid – tionscnaimh (Get people to use the Irish that they have – initiatives).
- Gaeilge a úsáid os comhair na leids óga.
- Imeachtaí thar na deireadh seachtaine / i rith na seachtaine.
- Deiseanna fostaíochta (Job opportunities) as Gaeilge.
- Laethanta teaghlaigh (Family days).
- Caithfidh daoine áitiúla í a úsáid lena chéile níos mó & cabhrú lena chéile (Local people need to use it with each other more & help each other).
- Níl a fhios agam x 2.
- Ranganna Aclaíochta trí Ghaeilge.
- Gaeilge a labhairt ag an obair – tosnaigh le lá amháin sa seachtain ar dtús.
- Gaeilge le feiscint scríofa ar fud na háite.
- Tosnú le beannachtaí agus téarmaí simplí agus ansan dul chun cinn ón bpointe sin.

Ceist 31 – Conas Gaeilge a spreagadh i measc na ndaoine óga?

- Má úsáideann na daoine fásta an Ghaeilge beidh na daoine óga níos fearr x 2.
- Déan rud spráúil as (Make it fun).
- Níos mó gníomhaíochtaí trí Ghaeilge (More activities through Irish) x 4.
- Labhairt leo as Gaeilge.
- Ceardlanna Gaeilge.
- An £10 a thabhairt ar ais x 2.
- Tuismitheoirí a spreagadh chun Gaeilge a labhairt le páistí x 2.
- Ceist a chur ar chlubanna áitiúla polasaí i dtaobh na Gaeilge a chur i bhfeidhm.
- Í a dhéanamh suimiúil agus spórtúil.
- Duais i gcomhair leabhar Gaeilge.
- Gníomhaíochtaí spráúla trí Ghaeilge (Fun activities through Irish) x 3.
- Deontas / Duais éigin do pháistí as an nGaeilge a labhairt (Reward children for speaking Irish) x 2.
- Níos mó Gaeilge á úsáid ag na traenáilaithe & ceannairí na clubanna.
- Comórtas peile faoi aois.
- Deacair a rá – bímhse ag labhairt Gaeilge leis na leids sa bhaile ach bíonn siad ag freagairt as Béarla.
- Cluichí ar an idirlín as Gaeilge.
- Spórt - Gaeilge i rith traenáil peile, karate s.rl. x 2.
- Cuir iachall ar na páistí na daoine fásta a spreagadh (Get the kids to encourage the adults).
- Comórtais x 2.
- Gaeilge a úsáid níos mó sa bhaile.
- Gaeilge a mhúineadh do na tuismitheoirí (Teach the parents).
- Níos mó spórt nuair atáthar ag foghlaim (More fun while learning).
- Eachtraí.
- Céilí.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Ionad Cultúrtha.
- Imeachtaí níos fearr sa chlub óige (Better activities in the club óige).
- Laethanta teaghlaigh as Gaeilge (Family days in Irish).
- Rincí (Dances).
- Níos mó Gaeilge sna Naíonraí.
- Poist a úsáideann Gaeilge (Jobs that use Irish) x 2.
- Pionós ar labhairt an Bhéarla.
- Tosnú le beannachtaí agus téarmaí simplí agus ansan dul chun cinn ón bpointe sin.

Ceist 32 & Ceist 33 – Cad iad na háiseanna atá in easnamh?

- Níos mó imeachtaí sóisialta – seachas CLG (More social activities - apart from GAA) x 8.
- Lárionad fiontraíochta (Enterprise centre) x 8.
- Siúlóid stairiúil.
- Áit shóisialta – spóirt uisce, cadhcáil (kayaking), báid, iascaireacht – Locha Lua (Lough Allula).
- Leathanbhanda (Broadband) Nua x 2.
- Slí siúlóide faoi shoilse.
- Dioscó faoi aos – (faoi chúram/supervised).
- Áit shóisialta don aos óga x 2.
- Bealaí glasa agus tuilleadh gníomhachtaí pobail x 4.
- Slí rothaíochta sábháilte.
- Níos mó bealaí rothaíochta (More cycle ways).
- Raon reatha 5km (5km Running Path).
- Áit shóisialta agus níos mó gníomhachtaí x 3.
- Imeachtaí sóisialta taobh amuigh den tigh tábhairne, do dhaoine faoi 18 & daoine os cionn x 2.
- Margadh feirmeoirí pobail (Community farmers market)
- Café pobail (Community café) x 6.
- Caife don óige (Youth café) x 4.
- Áit shóisialta (Social area) x 2.
- Café pobail / Láthair shóisialta club óige le himeachtaí éagsúla á rith ag na páistí níos sine do na páistí níos óige – 12+ (Community café / Youth club hangout place with different events run by the older kids for the younger kids – 12+).
- Ionad sláinte (Health centre).
- Ionad Pobail (Community Centre).
- Club Óige x 3.
- Club Óige do chailíní meánscoile (Youth club for secondary school girls).
- Linn snámha (Swimming pool) – oscailte i rith na bliana x 2.
- Níos mó gníomhaíochtaí sóisialta trí mheán na Gaeilge (More Social activities through Irish) x 2.
- Oifig an Phoist x 2.
- Meaisíní aclaíochta sa pháirc (Exercise machines in the park) x 2.
- Áiseanna cúram leanaí óga (crèche) x 2.
- Páirc rugbaí & sacair (Rugby & soccer pitch).
- Stáisiún peitreal x 2.
- Tá sé ráite ag muintir Bhéal Átha'n Ghaorthaidh go bhfuil áiseanna maithe acu.
- Rang rince neamh-iomaíoch – céimeanna, jive s.r.l. (Non-competitive dancing class – steps, jives etc.)
- AstroTurf.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Bothán na bhFear (Men's Shed).
- Gasóga / Guides.
- Córas iompair phoiblí (Public Transport) x 3.
- Níos mó clubanna spóirt (More sportbased clubs).
- £10 – tabhair ar ais é sna scoileanna.
- Club Drámaíochta.
- ATM.
- Ionad Spóirt. Áiseanna Spóirt (Sports Facilities).
- Dioscó.
- Tá easpa eolais i Múscraí faoi na háiseanna atá ar fáil anseo.

BAILE BHÚIRNE

Ceist 30 - Conas Gaeilge a spreagadh sa phobal?

- Níos mó imeachtaí & imeachtaí sóisialta trí Ghaeilge (eagraithe) x 18.
- Ranganna Gaeilge – gach leibhéal, gach saghas x 34.
- Ciorcal comhrá (is coitianta)
- Ranganna do pháistí agus tuismitheoirí le chéile (Child and Parent classes together)
- Club Foghlama Gaeilge (Irish Learning Club)
- Do thuismitheoirí.
- Do thosaitheoirí.
- Do dhaoine fásta.
- Cúrsa Feabhais (Irish Refresher Course).
- Gnó a dhéanamh trí Ghaeilge – m.sh. sna siopaí x 12.
- Comharthaí sna siopaí le freagraí agus ceisteanna samplacha.
- Na buntáistí a bhaineann leis an teanga a chur in iúl x 3.
- Níl a fhios agam x 2.
- Siúlóidí trí Ghaeilge x 2.
- Níos mó Gaeilge a labhairt amuigh sa phobal (Talk more out and about) x 4.
- Gan bheith chomh 'ardnósach' faoi (Be less 'snobby' about it).
- Fógraí sna siopaí go bhfuil Gaeilge acu.
- Drámaí & Ranganna d'fhoghlaiméoirí.
- Ranganna i gcóir na tuismitheoirí.
- Iarracht a dhéanamh Gaeilge a labhairt muid féin x 2.
- Tabhair cuairt ar Leabhair na Gaeltachta (Visit the Gaeltacht Books).
- Bualadh le Gaeltachtaí eile.
- An méid atá agat a úsáid – bí bródúil as.
- Brú a chur orthu.
- Labhair Gaeilge leo go rialta.
- Club Leabhair.
- Eachtraí Gaeltachta a chur ar fáil.
- Níos mó Gaeilge ar fáil ar theilifís áitiúil.
- Lá Spóirt.
- Úsáid na focail atá acu agus úsáid focail Bhéarla mura bhfuilid cinnte (Use the words they have and use English words if unsure).
- Cruinnithe chun níos mó meas ar an nGaeilge.
- Go mbeadh fáil ar na seirbhísí éagsúla trí mheán na Gaeilge.
- Cúrsa ar líne. Aipeanna. Dlúthdhioscaí le comhrá Gaeilge bunúsach – foghraíocht (Online course. Apps. CD's with basic conversational Irish – pronunciation).
- Muinín.

Plean Teanga Mhúscraí Aguisín I – Na Moltaí

- Níos mó comharthaí – cur i gcuimhne gur Gaeltacht í.

Ceist 31 – Conas Gaeilge a spreagadh i measc na ndaoine óga?

- Úsáid sa bhaile í x 17.
- Club Óige maith.
- Club Óige x 10.
- Bunchlub x 17.
- Ba cheart do thraenáilaithe Gaeilge a úsáid i rith na traenála m.sh. peil, sacar x 7.
- Sa GAA – níl siad ag úsáid na teanga.
- Siopa Beag –Café x 3.
- Spreagadh ar scoil x 2.
- Trí na daoine fásta a chloisint ag labhairt Gaeilge (By hearing the adults speak Irish) x 4.
- Ranganna Gaeilge tar éis scoile x 2.
- Á úsáid níos mó ar scoil.
- Céilí / Dioscónna – Ceol Gaelach (Irish Music).
- Aipeanna Oideachasúla as Gaeilge – don ipad x 2.
- Cluichí / Comórtais le duaiseanna a chur ar siúl sa scoil x 2.
- Níos mó teagmhála le Gaeilge difriúil (More interaction with different Irish languages).
- An Ghaeilge a úsáid.
- Scoileanna níos déine – tabhair féiríní dóibh ag tosnú amach (Schools more strict – give them treats to start them off).
- Ceannasaíocht.
- Daoine fásta - Labhair Gaeilge leo go rialta x 3.
- Tabhair ar ais an deontas £10 (£10 bring it back) x 3.
- Breis pointí san Ardeist don Ghaeilge.
- Cluichí a imirt leo.
- Cluichí / Comórtais trí Ghaeilge x 2.
- Níos mó daoine ardpheirífl a spreagadh chun Gaeilge a úsáid (Encourage more high profile people to use Irish).
- Lá amháin dánta as Gaeilge a fhoghlaim sa scoil.
- Dhátheangach (Bilingual).
- Bronn Teastas Sármhaitheasa orthu má úsáideann siad í gach lá (Reward with Certificate of Excellence if they use it everyday)
- Níos mó cúrsaí a chur ar siúl (cosúil leis an gceann anuraidh leis an gComharchumann).
- Cór i mBaile Bhúirne do dhaoine óga.
- Cuir iachall orthu níos mó leabhair Ghaeilge a léamh (Get them to read more Irish books).
- Ag caint Gaeilge lena chéile.
- Í a fhorbairt mar ghnáth-theanga laethúil – Gaeilge na ndaoine ní Gaeilge na leabhar.
- Bíodh sé spráúil an Ghaeilge a fhoghlaim (Make it fun to learn Irish) x 2.
- Tumoideachas.
- Cúram leanaí/Campaí le linn laethanta saoire na scoile (Childcare/Camps during school holidays).
- É a mhíniú dóibh.
- Siúlóidí dúlra (Nature Walks) as Gaeilge.
- Imeachtaí Spráúla trí Ghaeilge – ar nós drámaíocht x 2.

Ceist 32 & Ceist 33 – Cad iad na háiseanna atá in easnamh?

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Créche & Seirbhís Tar Éis Scoile (Afterschool Service) as Gaeilge /Áiseanna cúram leanaí/Ionad tacaíochta teaghlaigh x 34.
- Imeachtaí sóisialta (Social activities) trí Ghaeilge - taobh amuigh den scoil x 19.
- Áit shóisialta (Social Area - my space) x 18.
- Halla Spóirt / Ionad Spóirt x 16.
- Níos mó gníomhaíochtaí trí Ghaeilge (More activities through Irish) x 12.
- Ionad Aclaíochta / Gym x 8.
- Ionad Óige (Youth Centre) x 11.
- Lárionad fiontraíochta (Enterprise centre) x 9.
- Páirc Súgartha x 5.
- Halla Pobail – áit le sóisialú ann (Community Hall - somewhere to socialise in) x 7.
- Bealaí Glasa (Greenways) x 8.
- Bealaí siúlóide (Walkways).
- Bealaí siúlóide (Walkways) sna foraoiseacha agus cois abhann x 2.
- Slí Rothaíochta / Lána rothaíochta.
- AstroTurf x 9.
- WIFI x 3.
- Club dornálaíochta x 2.
- Gasóga x 3.
- Babhláil / Cúirt leadóige (Bowling / tennis Court).
- Club Sóisialta x 2.
- Áit don óige chun bualadh le chéile.
- Céilithe s.rl.
- Pictiúrlann (Cinema) x 2.
- Réimse níos mó imeachtaí spóirt (Bigger range of sports activities).
- Tá cúrsaí Gaeilge Gael Linn ar fheabhas (Gael-linn Irish courses excellent).
- Imeachtaí Cultúrtha – amhránaíocht, drámaíocht, scéalaíocht.
- Trí imeachtaí spóirt agus ceoil.
- Leithris Phoiblí.
- Ionad Oideachais 3ú leibhéal don tír uile.
- Seirbhís bus.
- Lárionad fóillíochta (Recreation centre).
- Club iománaíochta.
- Club cispheile.
- Falla iomána.
- Breis Clubanna.
- Sacar do chailíní.
- Ranganna Ealaíne as Gaeilge x 2.
- Cruinniú Óige na Gaeltachta gach seachtain.
- Trasrian sa sráidbhaile.
- Ollmhargadh.
- Áiseanna urlabhra agus drámaíochta (Speech and Drama).
- Áit phicnice.

CÚIL AODHA

Ceist 30 - Conas Gaeilge a spreagadh sa phobal?

- Ranganna Gaeilge gach leibhéal x 8.
- Tosaitheoirí.
- Ciorcal comhrá.

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

- Daoine fásta.
- Ceardlanna Gaeilge míosúla (Monthly Irish Workshops).
- Gnó a dhéanamh trí Ghaeilge – m.sh sna siopaí x 3.
- Is dócha gur rud greannmhar é ach dá n-úsáidfeadh na fíor-Ghaeilgeoirí Gaeilge an t-am ar fad ní bheadh aon dul as ag an gcuid eile againn ach triail a bhaint aisti (I suppose it's a funny thing but if the real Gaeilgeoirí used Irish all the time the rest of us wouldn't have a choice but to try it!).
- Cuir brú ar fhoireann bainistíochta Gaeilge a úsáid le daoine atá sna chlubanna / coistí áitiúla.
- Níl a fhios agam.
- Maidin chaife áit ina bhféadfaí na leanaí a thabhairt leat agus ina chaithfí Gaeilge a labhairt (Coffee morning where you could bring kids and where we had to speak Irish).
- Stop ag déanamh club eisiatach as an nGaeilge (Stop making Irish an exclusive club).
- Ócáidí sóisialta trí Ghaeilge (Social events in Irish).
- Eolas / tuiscint a spreagadh ar na buntáistí a bhaineann le húsáid na Gaeilge x 2.
- Ag tús gach cruinniú nó ag bualadh le chéile – abair go gcaithfear cúpla focal a rá as Gaeilge.
- Seirbhísí poiblí.
- Misneach a thabhairt do dhaoine í a labhairt.
- Imeachtaí tarraingteacha.

Ceist 31 – Conas Gaeilge a spreagadh i measc na ndaoine óga?

- Déan níos spráíúla / 'cool' í (Make it more fun / More Cool).
- Pap-amhráin trí mheán na Gaeilge a chur chun cinn (Pop songs promoted in Irish).
- Má labhraíonn na daoine fásta Gaeilge leo.
- Nílim cinnte (Not sure) x 2.
- Lá amháin dánta as Gaeilge a fhoghlaim sa scoil.
- Tuismitheoirí a spreagadh.
- Dea-shampla.
- Níos mó imeachtaí lasmuigh den scoil.
- Café Óige.
- Leathanbhanda ceart x 2.
- Clubanna imeartha (Play clubs).
- Úsáid Gaeilge sa Linn Snámha (Use Irish in the Linn Snámha).
- C.L.G.
- Trí imeachtaí spráíúla a eagrú (By organising fun events).
- Halla spóirt sa Mheánscoil.
- Scileanna ceannaireachta (leadership skills) – meas a chruthú.
- Campaí Samhraidh.
- Dianchúrsa Gaeilge don teaghlach.
- Dá gcloisfidís í á labhairt níos mó (If they heard it spoken more).
- Úsáid í chomh minic agus is féidir (Use it as often as possible).
- Níos mó béime ar lúibíní agus agallamh beirte, drámaí s.rl.
- Úsáid sa bhaile í (Use it at home).
- Úsáid sa phobal í (Use it in the community).

Ceist 32 & Ceist 33 – Cad iad na háiseanna atá in easnamh?

- Ionad Lae Pobail do mhuintir na háite ar fad (Community Day Centre for all locals).
- Clubanna obair bhaile / bricfeasta ar scoil (Homework / Breakfast clubs in school).
- Lárionad fiontraíochta (Enterprise centre).

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Club Óige – gach aois.
- Áit shóisialta chun ceol a sheinnt go sóisialta le grúpaí éagsúla.
- AstroTurf.
- Áit shóisialta do dhaoine óga agus fásta x 6.
- Créche - Áiseanna cúram leanaí x 9.
- Seirbhís tar éis scoile as Gaeilge x 9.
- Seirbhís réamh-scoile (Pre-school service).
- Páirc súgartha (Playground) x 4.
- Cosán siúil/rothaíochta ó Chúil Aodha go dtí An Muileann x 3.
- Bealaí glasa x 3.
- Áit bearbaiciú.
- Páirc AstroTurf.
- Imeachtaí sóisialta.
- Rince Seite.
- Cártaí as Gaeilge.
- Café.
- Siopa.
- Ionad Óige (Youth Centre).

CILL NA MARTRA

Ceist 30 - Conas Gaeilge a spreagadh sa phobal?

- Níl a fhios agam.
- Club drámaíochta.
- Gníomhaíochtaí Gaeilge / Gníomhaíochtaí sóisialta (Irish Activities / Social activities) - cártaí, ceoil & rince x 4.
- Ceachtanna Gaeilge – saor in aisce x 3.
- Ranganan feabhais (Irish refresher classes).
- Ranganna do dhaoine fásta (Adult classes).
- Ranganna oíche as Gaeilge (Night classes in Irish).
- Bíodh an fhoghlaim tarraingteach (Make learning attractive).
- Béim a chur ar Ghaeilge a labhairt go sóisialta / li rith imeachtaí eagraithe.
- Teilifís agus raidió (Television and radio).
- Imeachtaí carthanais trí Ghaeilge a dhéanamh (By doing charity events in Irish).
- Inis na buntáistí dóibh (Tell them the benefits).
- Bí foighneach nuair atá daoine ag iarraidh cleachtadh (Be patient when people are trying to practice).

Ceist 31 – Conas Gaeilge a spreagadh i measc na ndaoine óga?

- Club drámaíochta.
- Gníomhaíochtaí Gaeilge (Irish Activities) x 2.
- Labhair Gaeilge an t-am go léir sna scoileanna.
- Bíodh comórtais ann trí Ghaeilge (Have competitions through Irish).
- Bíodh foghlaim spráúil (Make learning fun).
- Béim a chur ar Ghaeilge a labhairt go sóisialta / i rith imeachtaí eagraithe.
- Spórt & Ceol (Sport & Music)
- Córas gradaim (Reward system).
- Cluichí i nGaeilge (Games In Irish).
- Grúpaí spraoi trí Ghaeilge (Play groups through Irish).

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Ba cheart do thuismitheoirí níos mó Gaeilge a labhairt le páistí (Parents should speak more Irish to kids).

Ceist 32 & Ceist 33 – Cad iad na háiseanna atá in easnamh?

- Páirc Súgartha x 10.
- Cúram leanaí tar éis scoile x 9.
- Bunchlub & Club Óige x 8.
- Úsáid an Halla i gCill na Martra le haghaidh níos mó PE & imeachtaí eile.
- Cosán níos faide i gcóir siúl sa sráidbhaile.
- Bealaí glasa (Greenways) x 3.
- Níos mó soilse sráide & cosáin (More street lights & footpaths).
- Áit shóisialta (Social area).
- Leathanbhanda (Broadband) níos fearr.
- Imeachtaí sóisialta (Social activities) x 2.
- Lárionad fiontraíochta.
- Imeachtaí sóisialta & club sóisialta (Social activities & social club) x 2.
- Halla Pobail nua (New Community Hall).
- Faiche imeartha b'fhéidir.
- Meánscoil (Secondary school).
- Club iománaíochta (Hurling club).
- Club dornálaíochta (Boxing club).
- Áis pháirce (Park facility).
- Imeachtaí sóisialta.
- Ealaín agus Ceardaíocht (Art and Crafts).
- Áit shóisialta (Social Area).
- Péinteáil (Painting).

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

5. Tuismitheoirí na Lapadán & na bPáistí sna Naíonraí / Parents of Toddlers & Preschool Children

MOLTAÍ IS COITIANTA / MOST COMMON SUGGESTIONS

- Ionad Cúram Leanaí (Crèche) laistigh de Ghaeltacht Mhúscraí.
- Dlúthdhiosca le hamhráin ón gceantar & leabhrán le léaráidí.
- Ranganna neamhfhoirmiúla do thuismitheoirí chun frásaí bunúsacha a fhoghlaim.
- Campaí Samhraidh & Campaí na Cásca - campaí nach campaí spóirt iad do na páistí réamhscoile – campaí gairid.
- Rince ar an gcéilí a mhúineadh do pháistí óga.
- Clubanna sóisialta – léamh scéalta le puipéid s.rl. è

RÉIDH NA NDÓIRÍ – Aibreán 2017

- Campa Samhraidh nach campa spóirt é – dhá uair sa samhradh.
- Áisitheoir chun frásaí bunúsacha a dhéanamh leis na grúpaí tuismitheoirí & lapadán.
- Áisitheoirí (rinne, ealaín, drámaíocht, aclaíocht) a aimsiú chun ceardlanna a dhéanamh leis na grúpaí tuismitheoirí & lapadán.
- Ranganna Gaeilge a chur ar siúl ag an am gcéanna leis an Naíonra, dírithe ar ‘frásaí’ do dhaoine fásta agus do lapadán.
- Deireadh seachtaine na Féile Pádraig (Patrick’s Weekend) - CÉILÍ do dhaoine óga.
- Grúpaí do pháistí óga i rith na deireadh seachtaine gur féidir le thuismitheoirí atá ag obair freastal orthu (Groups for kiddies at weekends / Saturdays that working parents can attend).
- Gymboree as Gaeilge.
- Ranganna idirghníomhacha (Interactive classes) le tuismitheoirí agus lapadán.
- Naíolann / Ionad Cúram Leanaí / Crèche
- Grúpa Súgartha cosúil le Gymboree ar an Satharn (as Gaeilge).
- Grúpa Súgartha do dhaoine óga sa réimse ealaín agus ceardaíocht (art & crafts).
- Ranganna do thuismitheoirí & lapadán ag an am céanna leis an Naíonra.
- Ranganna do thuismitheoirí chun cabhrú leo frásaí a fhoghlaim le cur ar a gcumas comhrá le múinteoirí, mar aon le frásaí le húsáid sa bhaile m.sh. treoracha s.rl. (Classes for parents to help learn phrases to converse with teachers and also phrases to use at home e.g. commands etc.).
- Beidh na tuismitheoirí in ann iarracht níos fearr a dhéanamh ag labhairt Gaeilge ag an doras agus istigh sna Naíonraí más féidir na ranganna thuas a reáchtáil.
- Níos mó acmhainní – Leabhair s.rl.
- Go labharfadh na daoine fásta Gaeilge lena chéile os comhair páistí óga agus déagóirí. Is iad na daoine fásta a chaithfidh a bheith cróga agus Gaeilge a labhairt nó measán Gaeilge / Béarla.
- Tá gá le háis cúram leanaí & páirc súgartha chomh maith (páistí 0-5 bliain) agus is ionad lárnach é Réidh na nDóirí chuige seo. Bheadh sé níos fearr é a bheith in aice an mbunscoil i dtreo is go bhféadfaí é a úsáid mar áis chúram iarscoile chomh maith.
- Ba mhaith an rud é an ionad lárnach céanna a úsáid chomh maith chun na fir a spreagadh chun Gaeilge a labhairt – Men’s Shed a bunú ann do chaidreamh sláinte intinne.
- Foláireamh – má tharlaíonn easaontas, cuirfear an milleán ar an scéim seo sa todhchaí.
- Réiteach - Ba choir cúram iarscoile a chur ar fáil le nó i gach bunscoil. Níor chóir go mbeadh na sráidbhailte san iomaíocht lena chéile. Scoileanna áitiúla mar tá gach scoil

Plean Teanga Mhúscraí **Aguisín I – Na Moltaí**

tábhachtach dá gceantar féin. Is cuma an scoil mór nó beag í. Tá a leithéid riachtanach dá muintir féin.

- Do dhaoine níos sine – bheadh céilí go hiontach, m.sh. Teddy Kelleher (Cluain Droichead) mar mhúinteoir.
- Bheadh Grúpa Drámaíochta go hiontach.

CILL NA MARTRA - Aibreán 2017

- Páirc Súgartha.
- Ionad cúram leanaí sa Ghaeltacht. (Crèche)
- Níos mó dlúthdhioscaí agus leabhair as Gaeilge don aois seo.
- Áiseanna cúram leanaí laistigh den Ghaeltacht.
- Bun-Ranganna Gaeilge do dhaoine fásta (Beginners Irish for Adults).
- Grúpaí comhrá (Conversation groups).
- Ranganna Gaeilge dírithe ar ‘frásaí’ do dhaoine fásta agus lapadáin.
- Ciorcal comhrá do thuismitheoirí.
- An féidir leis na thuismitheoirí cóip a fháil den obair atá foghlamtha ag na páistí?
- Acmhainní á gcur abhaile ón scoil (Resources sent home from school).
- Slí chun idirghabháil le daoine eile agus Gaeilge a labhairt (A way to interact with other people to speak Irish).
- Cláir teilifíse as Gaeilge.
- Aip Gaeilge ar an bhfón cliste.
- Treoracha a thabhairt ar an nGaeilge le múineadh do pháistí faoi bhun aois 5 bliana – Tuismitheoirí a chur ar an eolas faoi na rudaí atá oiriúnach dá bpáistí, bunaithe ar aois. B’fhéidir leabhrán a sheoladh go thuismitheoirí le taispeáint cad a bheifeá ag súil leis ón bpáistí le linn a gcuid ama sa Naíonra (To give guidelines on what of of Irish to teach under 5’s – To let parents know what is age appropriate for their child’s age group. Maybe to send out a booklet to let parents know what is expected of their child over the course of their time in Naíonra).
- Campaí Samhraidh.

BAILE BHÚIRNE - Aibreán 2017

- Áiseanna cúram leanaí laistigh den Ghaeltacht.
- Grúpa tuismitheoirí & lapadán as Gaeilge (Parent and toddler group as Gaeilge).
- Ranganna do thuismitheoirí gur tosaitheoirí iad.
- Ciorcal comhrá i rith an lae.
- Ranganna comhrá (Conversational Irish).
- (Maidineacha caife do thuismitheoirí/daoine fásta chun labhairt trí mheán na Gaeilge ar ábhair éagsúla agus cur leis an stór focal Gaeilge (Parent / Adult coffee mornings to chat in Irish about different topics to broaden Irish vocab).
- Grúpa súgartha do pháistí faoi bhun aois 3 bliana (Playgroup for under 3s).
- Naíolann / Crèche
- Áiseanna cúram leanaí i rith an tsamhraidh.
- Cúpla leabhar i gcóir páistí sa naíonra.

CÚIL AODHA

- Leabhair dhátheangacha do pháistí agus thuismitheoirí le léamh i dteannta a chéile. Teastaíonn uaim go labhródh mo pháiste níos mó Gaeilge liom. Mothaím go mbeadh sé seo go maith chun cabhrú linn go léir foghlaim agus feabhsú (Bilingual books for children and parents to read together. I want my child to speak more Irish with me. I feel this would be a great way for us both (all) to learn and improve).

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Níl aon naíolann lán-aimseartha do thuismitheoirí atá ag obair (No full time Creche for working parents).
- Níl aon clós súgartha i gCúil Aodha (No playground in Cúil Aodha) x 2.
- Ranganna cainte/cluastuisceana na Gaeilge (Aural/Speaking Classes).
- Naíolann / Crèche x 3.
- Clubanna – cluichí, club leabhar, club scannán (Clubs - games, book club, movie club).
- Páistí a spreagadh le Gaeilge a labhairt le linn gníomhaíochtaí seach-churaclaim – spórt, ceol, s.rl. agus tacaíocht a thabhairt i slí éigin (Encourage children to speak Irish in all extra curricular activities – sport, music, etc... and support some in some way).
- Tá Naíonra agus Scoil Chúil Aodha ar fheabhas (Coolea School and Naíonra excellent).
- Campaí i gcóir cúpla uair a’ chloig ó am go ham b’fhéidir.
- Éiríonn níos fearr le páistí nuair a bhíonn gach páiste (nó an chuid is mó de na páistí) ag labhairt Gaeilge lena chéile – gach áit.
- Bailiúcháin bheaga uair a’ chloig ar fhad do thuismitheoirí agus lapadáin (Little 1 hour social gatherings for parents and toddlers).
- Áit sábháilte le dul ag rothaíocht ann (A safe area to go cycling).
- Bheadh grúpa comhrá Gaeilge do thuismitheoirí agus lapadáin an-chabhrach (An Irish language conversation group for parents and toddlers would be very helpful).
- Táimid an-sásta leis an Naíonra i gCúil Aodha agus an clós súgartha i mBaile Bhúirne (We are really happy with the Cúil Aodha Naíonra & Baile Bhúirne playground).
- B’fhéidir tráthnóna sa mhí i gcóir amhránaíocht, dánta, ceoil do pháistí óga sa halla.
- Rang ina bhféadfaí drámaíocht, ceol, amhráin & dánta a mhúineadh.
- Cuireann TG4 go mór le Gaeilge mo pháistí – is breá leo na cartúin.
- Ranganna Gaeilge do thuismitheoirí.
- Ranganna drámaíochta trí Ghaeilge.
- Club tar éis scoile, 2:00-5:00in.

BÉAL ÁTHA’N GHAORTHAIDH - Aibreán 2017

- Imeachtaí áitiúla go rialta – seó puipéid, scéalta, ceoltóirí, uair sa mhí.
- Seisiúin snámha i rith an tsamhraidh do thuismitheoirí & lapadáin.
- Siúlóid agus picnic i rith an tsamhraidh.
- Ciorcal comhrá do tuistí le caife & tae s.rl. ag amanna oiriúnacha. Tá go leor daoine le Gaeilge anseo agus ba cheart iad a thabhairt le chéile chun í a scaipeadh i suíomh neamhfhoirmeálta.
- Ceardlann rince, ceoil, ealaíne a eagrú do pháistí trí mheán na Gaeilge.
- Ní mór a lua go bhfuil sé ríthábhachtach go leantar ar aghaidh leis an nGaeilge de bharr gur í ár dteanga náisiúnta í.
- Bheadh rochtain ar bhun-chúrsa Gaeilge go hiontach (Access to an Irish beginners course would be excellent) x 3.
- Bheadh grúpaí comhrá agus imeachtaí sóisialta ina smaoineamh maith (Conversational groups and social events would be a good idea).
- Bheadh áis chúram leanaí go hiontach don cheantar (Childcare would be an excellent addition to the area).
- Naíolann / Crèche.
- Níor chóir go mbeadh náire ar dhaoine fásta Gaeilge a labhairt.
- Níos mó dlúthdhioscaí agus leabhair as Gaeilge don aoisghrúpa seo.
- Lá scéalaíochta (story telling) uair sa mhí.
- Puipéid as Gaeilge nó a leithéidí Paw Patrol/Fireman Sam a thabhairt ar cuairt go Béal Átha.
- Naíolann / Creche as Gaeilge.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- B'fhéidir lá spóirt uair sa bhliain do pháistí beaga.
- Rang tráthnóna do thuismitheoirí ionas go bhféadfaidís Gaeilge a fhoghlaim (An evening class for parents to learn Irish).
- Lá spóirt do thuismitheoirí & páistí leis an nGaeilge mar theanga labhartha ann (A sports day for parents & children with spoken Irish used).
- Rang Cócaireachta as Gaeilge.
- Céilí beag do dhaoine beaga.
- Plean ceachta/obair bhaile Gaeilge á roinnt ionas gur féidir le thuismitheoirí foghlaim agus páirt a ghlacadh i gceachtanna na bpáistí (Irish homework/lesson plan shared so parents can learn and participate in lessons child receives).
- Liosta a fháil ón Naíonra de na focail atá á bhfoghlaim ag na páistí ionas gur féidir le thuismitheoirí iad a rá sa bhaile (Get a list from Naíonra of words the children are learning so parents can say them at home).
- Cluichí boird i nGaeilge ag cur chun cinn na Gaeilge (Irish board games promoting Irish language).
- Imeachtaí sóisialta do mháithreacha/lapadáin/leanaí (Social events for mothers/toddlers/children).
- Imeachtaí dírithe ar aoisghrúpaí ar leith m.sh. clubanna lego (Events catered to age group e.g. lego clubs).
- Cláir aclaíochta do pháistí óga / lapadáin ag spreagadh gníomhaíochta agus teanga (Baby / toddler exercise programmes encouraging activity and language).
- Clós súgartha a bheith níos oiriúnaí ó thaobh aoise (Playground more age appropriate).
- Bíonn am scéalaíochta sa Leabharlann i Maigh Chromtha gach Satharn. Bheadh sé go hiontach rud éigin cosúil leis sin a chur ar fáil sa sráidbhaile, ag léamh scéalta Gaeilge agus b'fhéidir scéalta cultúrtha agus stairiúla (The Library in Macroom has story time every Saturday. Having something similar in the village, reading Irish stories (language and traditional) & potentially culture and historical stories would be fabulous).
- Spóirt/cluichí tar éis scoile nó ag na deirí seachtaine (Sports / games after school or at weekends).
- Dlíúthdhiosca a dhéanamh le haistriúcháin foghraíochta toisc go bhfuil sé tábhachtach fhios a bheith agat conas na focail a fhuaimniú (Make a CD with phonetic translations as it is important to know how to pronounce the words).

Plean Teanga Mhúscraí Aguisín I – Na Moltaí

6. CEISTNEOIR COMÓNTA – GENERAL QUESTIONNAIRE

Ceist 33 & 34 – Conas daoine óga a spreagadh?

- Páistí a spreagadh chun an teanga a labhairt (Encourage children to speak the language).
- Tabhair cúrsaí do thuismitheoirí páistí scoile (Give courses for parents of school children).
- Ceachtanna a beith ar siúl agus ciorcail chainte.
- Gan ach Gaeilge amháin a labhairt leo.
- Aip Gaeilge – slite spráúla an Ghaeilge a fhoghlaim (An Irish App – fun ways to learn Irish) – Ciorcal Cainte.
- Ranganna Labhartha a chur ar fáil a bheadh suimiúil & taitneamhach.
- Daoine sna siopaí a mhúscailt chun Gaeilge a labhairt le custaiméirí.
- É a dhéanamh ‘cool’ Gaeilge a labhairt.
- Daoine cáiliúla a mhúscailt chun í a fhoghlaim.
- Cúrsaí spóirt / peil – sacar.
- Caitheamh aimsire trí Ghaeilge - siúl, grianghrafadóireacht, garraíodóireacht, bádóireacht s.rl.
- Níos mó imeachtaí sóisialta trí mheán na Gaeilge.
- B'fhéidir na foirne oibre sna tithe tábhairne agus sna gnólachtaí áitiúla a spreagadh chun níos mó Gaeilge a labhairt leis na daoine áitiúla.
- Rudaí cosúil le lá spóirt bliantúil idir na monarchana/gnólachtaí. Bhíodh ceann na blianta ó shin nuair a bhí mé óg agus bhíodh sé ar fheabhas.
- Ba bhreá liom freastal ar chiorcal comhrá sa sráidbhaile nó áit éigin ina mbeadh deis agam mo chuid Gaeilge a chleachtadh agus bualadh le daoine eile ar mian leo Gaeilge a labhairt (I love to go to a ciorcal comhrá in the village or area where I would get a chance to practice my Irish and also meet other people who also like speaking Irish).
- Aifreann as Gaeilge a bheith ann ar bhonn níos minice (Having Irish mass more frequently).
- Níos mó deiseanna úsáide a chur ar fáil.
- Polasaí teanga i ngach áit oibre, monarchana an Údaráis san áireamh.
- Ranganna Gaeilge cearta. Táim tar éis freastal ar 3 rang éagsúil agus ní raibh aon mhaitheas leo. Droch-mhúinteoirí (Proper Irish classes. Have been to 3 different ones and all useless. Crap teachers).
- Tábhacht na Gaeilge a mhíniú.
- Ranganna a chur ar fáil saor in aisce.
- Níos mó ranganna comhrá (More conversational classes).
- Í a dhéanamh nádúrtha. Cinntigh go bhfuil fostóirí ag cur ceisteanna mar gheall ar leibhéal Gaeilge na bhfostaithe agus go mbeadh sé mar nós acu fáilte a chur roimh duine sa siopa s.rl. trí Ghaeilge.... fiú mas é sin an t-aon frása atá acu.
- Dá mbeadh sí mar chuid laethúil den lá anseo ní bheadh leisce ar éinne í a labhairt agus feabhas a chur uirthi.
- Ceapaim bunachar sonraí le sean-aistriúcháin agus aistriúcháin nua ionas nach bhféadfadh an córas oideachais a rá nach bhfuil teanga ar chaighdeán scrúdaithe agus gan cead a thabhairt do mhuintir na háite dá réir úsáid a bhaint as teanga a bhíodh á clos acu agus iad ag fás aníos (I think a database with old and new Irish translations giving the education system no excuse to say a language is not exam standard and not allowing local people to use a language they were used to hearing when they were growing up).

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Abairtí coitianta a n-úsáidtear sa Bhéarla leis an aistriúcháin Gaeilge scríofa ar bhonn foghraíochta (ionas go mbeadh níos mó muiníne ag daoine go bhfuil na focail á bhfuaimniú i gceart acu) a chrochadh in airde sna siopaí, tithe tábhairne s.rl. (Have common sentence used in English with the Irish translation phonetically written (so people are more confident that they are pronouncing words properly) displayed in shops, pubs etc.).
- Na meáin shóisialta (social media) as Gaeilge.
- Rudaí le craic a eagrú dóibh, taobh amuigh den GAA, ceol s.rl.
- Níos mó Gaeilge sna clubanna óige / cumainn peile s.rl.
- Níos mó spraoi agus gníomhaíochtaí sóisialta ina spreagtar iad chun labhairt go neamhfhoirmiúil trí Ghaeilge.
- Dá labhródh daoine fásta níos mó Gaeilge lena chéile sa phobal, mothaím go leanfadh na páistí an nós céanna (If adults spoke more Irish to each other in the community I feel that children would follow suit).
- Labhair Gaeilge a oiread agus is féidir nuair atáthar ag sóisialú (Speak Irish as much as possible when socializing).
- Polasaí Gaeilge sa chlós a bheith sa dhá mheánscoil. Tacú leis an óige a gcuid imeachtaí féin a eagrú.
- Ba cheart do dhaoine fásta cloí leis an nGaeilge a labhairt le páistí. Comharthaiocht ildaite mórthimpeall an tsráidbhaile ionas go bhféachann sí mealltach do pháistí (Adults to persist with talking in Irish to children. Colourful signage around our village so it looks appealing to children).
- Iad a spreagadh an teanga a úsáid lasmuigh den scoil (Encourage them to use the language outside of school).
- Í a déanamh 'cool' dóibh í a úsáid.
- Campaí a chuir ar fáil.
- Arís má tá fáilte rompu Gaeilge a labhairt taobh amuigh den scoil déanfaidh siad. Is múinteoir mé a spreagann daltaí go laethúil agus creidim gurb é an rud is tábhachtaí ná bunchloch a leagadh agus dea-shampla a léiriú dóibh maidir le húsáid na teanga.
- Club Óige.
- Cinnte má spreagtar teaghlaigh agus clainnte an teanga a úsáid beidh sé sin ar an slí is fearr í a thabhairt ar aghaidh. Cead a thabhairt do dhaoine í a fhoghlaim ag luas a oireann dóibh féin (Encouraging homes and families to use the language will surely be the best way to carry it on. Allowing people to learn at their own pace.).
- Gaeilge a úsáid a oiread agus is féidir, ach chomh fada agus atá an fhoghraíocht/fuaimniú i gceart in úsáid (To use Irish as much as possible but as long as correct pronunciations are used).
- Na meáin shóisialta (social media) as Gaeilge.
- gníomhaíochtaí trí ghaeilge - drámaíocht, ceol, clubanna is rl

CEIST 35 & 36 - Cad iad na háiseanna atá in easnamh?

- Áiseanna Cúram Leanaí. Crèche
- Lárionad fiontraíochta x 2.
- Imeachtaí Sóisialta x 2.
- Tá na háiseanna i Múscraí go hiontach.
- Bealaí Glasa.
- Bealaí glasa, áit rothaíochta, lárionad gnó.
- Tá líon mór daoine óga le Gaeilge idir an Bhlarna & Baile an Chollaig agus níl aon cheangal leis an nGaeltacht taobh amuigh den scoil, nó leis an nGaeltacht áitiúil.
- Ionad de shaghas éigin i gcóir páistí.

Plean Teanga Mhúscraí Aguisín I – Na Moltaí

- Clós súgartha.
- Plásóga spóirt uile aimsire.
- Café. Ár linn snámha a fheabhsú agus roinnt daoine áitiúla a thraenáil i sábháilteacht uisce ionas go bhféadfaí í a oscailt níos minice (Café. Improve our swimming pool and train a few locals in water safety so they could open it more often).
- Cosáin le haghaidh siúil/rith le soilsiú. Caidéil pheitрил. Uchtóg mhoillithe ag teacht isteach inár sráidbhaile ó thaobh Inse Geimhleach. Tuilleadh boscaí bruscair. Siopa Uí Chorcra a phéinteáil!!!! (Pathways for walking/jogging with lighting. Petrol pumps. Speed bump coming into our village from the inchigeela side. More rubbish bins. Corkerys shop painted!!!!)
- Níos mó áiseanna spóirt seachas CLG/peil (More sport facilities besides GAA/football).
- Bealach glas, níl aon áit dul le haghaidh siúlóid nó rothaíocht go sábháilte (A greenway, no where to go for walk or cycle in safety).
- Bealaí glasa, forbairt ar na haibhneacha agus na locha ó thaobh bádóireachta agus cadhcála (kayaking).
- Bus áitiúil idir na ceantair sa Ghaeltacht.
- Oifig an Phoist iomlán.
- Níos mó áiseanna spóirt (More sporting facilities).
- Tá áiseanna iontacha againn.
- Cúram leanaí. Club óige.
- Le líon na reathaithe agus siúlóirí sa cheantar b'fhéidir níos mó cosáin sna háiteanna nach bhfuil siad ann (With the amount of joggers and walkers in the area maybe more footpaths where there are none).
- Siopa caife (Coffee shop).
- Aras Gnó, Bus Éireann, Oifig an Phoist.
- Níl aon imeachtaí sóisialta.
- Áit i gcóir leanaí/déagóirí.
- Imeachtaí sóisialta a mheallfadh an óige a bheadh trí Ghaeilge. Ionad óige le háiseanna cuí a bheadh oiriúnach do dhéagóirí.
- Páirc AstroTurf sa Choláiste (AstroTurf pitch in the Coláiste).
- Aon rud seachas peil (Anything besides football).
- Níos mó áiseanna spóirt.
- Lean leis an gclub óige.
- Gach ceann luaithe thuas.
- Áit cosúil le café don óige (youth café) i gcóir na laethanta i rith laethanta saoire agus amanna nuair nach mbíonn aon scoil oscailte.
- Halla le cuidiú TF (IT enabled Halla).
- Ionad Cúram leanaí. Forbairt na hAbhann (An Sulán) Plean forbartha do Baile do Mhic Íre - páirceáil/áiseanna/spás pobail. Plean forbartha do Choláiste Iosagáin. Plean Forbartha do Reilg agus Coill Ghobnatan. Grúpa forbartha ghníomhach a bhunú do phobal Bhaile Mhúirne. Athbhunú Coláiste Samhraidh Chúil Aodha.

CEIST 38 – Aon rud eile gur mhaith leat a lua?

- Teacht le chéile seachtainiúil do Sheanáirí san Ionad Áise chun sóisialú – láthair an Údaráis i nGort an Imill (A weekly get together for Senior Citizens in Ionad Áise for socialising – Údarás property in Gortanimill).
- Ba chóir go mbeadh na scoileanna náisiúnta/na meánscoileanna i bhfad níos gníomhaí ag spreagadh daltaí i dtreo úsáid na Gaeilge. Ní leor an cur chuige is lú gnímh níos mó. Má chailltear an Ghaeilge, caillfear postanna.

Plean Teanga Mhúscraí

Aguisín I – Na Moltaí

- Tá sé tugtha faoi deara agam go mothaíonn roinnt daoine trína chéile nuair a dhéanann siad iarracht Gaeilge a labhairt, go háirithe le daoine atá líofa (I've noticed some people feel embarrassed when they attempt to speak in Irish especially to people who are fluent).
- Beatha teanga í a labhairt agus ní easpa Gaeilge atá sa cheantar ach easpa úsáide agus muinín í a úsáid. Tá spreagadh ag teastáil don lucht óg nó imeoidh an teanga in olcas nuair a bheidh deireadh leis an sean dream uasal.
- Rud éigin do sheandaoine chun bualadh le chéile le haghaidh comhrá agus seisiún amhránaíochta (Something for old people the meet and have chat and sing song).
- Seirbhísí cúram leanaí.